Henriette Yvonne Stahl

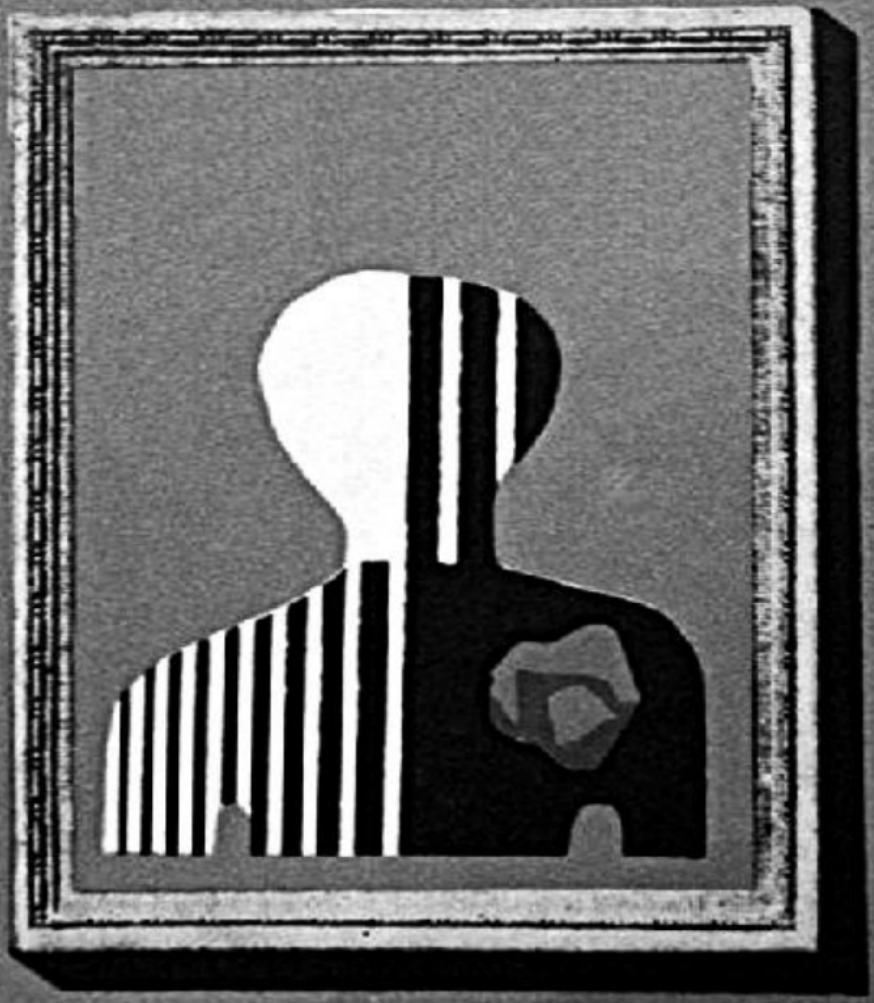

NU MĂ CĂLCA PE UMBRĂ

Henriette Yvonne Stahl

NU MĂ CĂLCA PE UMBRĂ

Fragmente din memoriile lui Onofrei, scrise de el însuşi, deşi din pudoare, la persoana a treia de altcineva

Editura pentru Literatură
Bucureşti, 1969

Coperta: Andrei Olsufiev

Corectură [V1.0]: aprilie 2018

ONOFREI ŞI REFLEXIA ÎN VID [1]

Motto: Rog a mi se publica textul imediat
ca să nu se demodeze.

Onofrei, după ce se însură de zece ori, cu blonde sau brune, şi divorţă bineînţeles tot de atâtea ori (că doar nu era să devie decigam, cu toate că această clauză a decigamiei nu este cuprinsă în codul penal al căsătoriilor), simţindu-se singur şi nemaiputându-şi face iluzii că vreodată va găsi o femeie cu care să se simtă într-o perfectă contopire, hotărî să-şi cumpere o oglindă.

Îi plăcu şi alese o oglindă mărime naturală. Perioada de dinaintea cumpărării oglinzii a fost o perioadă pură şi lirică. Onofrei, fără să dea vreo explicaţie celor din magazinul de sticlărie, simţindu-se logodit, mergea acolo numai ras, tuns, frezat şi parfumat şi cu un mic buchet de flori pe care, ca din întâmplare, îl lăsa la plecare pe tejghea. Spera ca oglinda să-i înţeleagă gestul.

După multe ezitări dacă trebuie sau nu să se căsătorească şi cu oglinda, renunţă la această idee din două motive: întâi că ar fi fost foarte complicat să se prezinte cu oglinda în braţe la Sfatul Popular, o oglindă care nici măcar acte nu avea şi, al doilea, pentru că oglinda fusese singura lui legătură amoroasă care nu-l ameninţase că se sinucide de nu o ia de nevastă. Deci, Onofrei, cu un simţământ de uşurare şi de autoadmiraţie pentru capacitatea lui voluntară de a lua hotărâri majore, se decise pentru concubinaj.

Bineînţeles că viaţa cu oglinda nu a fost uşoară, căci nu era uşor să te cari toată ziua cu oglinda după tine – am uitat să precizez că oglinda nu avea picioare – greu s-o urci în tramvai, greu să mergi cu ea la piaţă şi pe la Alimentara la cozi, greu la cinematograf unde lumea protesta că-i prea înaltă şi că stă în picioare, greu s-o speli şi greu la bucătărie şi baie. Aci, din pricina aburilor, Onofrei era obligat ca, fiecare minut, să se repeadă la oglindă s-o şteargă căci, odată aburită, el nu se mai putea reflecta în ea şi oroarea singurătăţii îl cuprindea iar imediat atotstăpânitoare. Într-un fel, abureala, constată Onofrei, corespundea cu capriciile fostelor zece neveste, blonde sau brune, când se bosumflau din nimic, numai că era mai uşor să ştergi cu o cârpă oglinda şi să-i redai vivacitatea şi transparenţa decât să le faci pe zece neveste, blonde sau brune, să surâdă.

Cu toate aceste mici avantaje şi dezavantaje, viaţa trăită alături cu oglinda era într-un fel mai obositoare decât cu o femeie obişnuită, blondă sau brună, dar Onofrei trebuia să accepte situaţia aceasta

pentru că nu avea încotro. Într-adevăr, se convinsese că nu e nimic de făcut cu femeile întru a le perfecţiona, iar fără oglindă se simţea cuprins de panică.

În tot cazul, în comparaţie cu nevestele de până acum, blonde sau brune, oglinda avea avantajul că nu vorbea deloc, cu toate că una din cele zece, blonde sau brune, obişnuia şi ea când voia să-l pedepsească pe Onofrei să nu mai vorbească nici ea deloc, zile şi zile. Tăcere! Mă înţelegeţi, ce grozăvie! Aşa că Onofrei cunoştea tehnica nevorbitului ca pedeapsă.

— Ce faci, dragă?

Tăcere.

— Te doare capul?

Tăcere.

— Ce mâncăm azi?

Tăcere.

Cu oglinda la fel.

— Ce faci, iubito?

Tăcere.

— Mergem la plimbare?

Tăcere.

…şi ce să mai spunem despre celelalte nouă din zece care vorbeau neîntrerupt, zi şi noapte, şi mereu anapoda! Şi când vorbeau, deci mereu, era întotdeauna ca să ceară ceva: ciorapi, peruci, papuci, pălării, pudriere, pene, pungi, pudră, aşa că Onofrei era constrâns, ca să facă faţă cererilor, să muncească cât zece blonde sau brune… Oh, pardon! astea erau nevestele, acum vorbeam despre muncă, să muncească, ziceam, cât zece, pe istovite, frânte, rupte, tocmai în timpul când se zicea că se terminase cu exploatarea omului de către om, cu toate că aci era vorba de exploatarea omului de către femeie, ceea ce constituie, trebuie să recunoaştem, o mare diferenţă! Toate aceste lucruri erau clare pentru Onofrei oricât de curios ar părea, căci de fapt Onofrei nu se lăsă şi căută în oglindă, mai departe, mai adânc, cu patimă, iubirea perfectă. Aci, acum, am putea face o mică paranteză şi afirma că această frază, care cuprinde cazna lui Onofrei, ar trebui învăţată chiar din clasele primare pe de rost, odată cu tabla înmulţirii, fie în versuri, fie în proză, cântată sau vorbită, în cor sau solo.

Dar să revenim la realităţile cotidiene ce se petreceau noaptea.

Noaptea, cu oglinda, totul devenea şi mai complicat.

Onofrei se culca cu oglinda lângă el. O aşeza aşa ca să se poată reflecta în ea. Văzându-se acolo, Onofrei ştia că există. În oglindă, valoarea fiinţei lui reuşea să se exprime ca o realitate. Onofrei deveni recunoscător. Dar cum stingea lampa, răceala oglinzii îl înfiora. El îi vorbea în şoaptă, tandru. Degeaba. Era rece. Îngrozit. Onofrei

aprindea lampa ca să se regăsească, să ştie că există, şi mai ales să ştie că nu este singur. Era acolo, în oglindă, tot singur. Semănau perfect până la identitate, dar tocmai această identitate demenţială, a lui cu cel din oglindă, îl făcea pe Onofrei întâi să bănuiască şi apoi să afle că nu este acolo altul, ci tot el reflectat. Reflectată singurătatea lui. Singur aici, singur acolo, deci de două ori singur. Oh, zei! Dacă Oedip nu putuse scăpa de destin, Onofrei nu putea scăpa de singurătate!

De altfel, Onofrei îşi da seama că acceptarea singurătăţii ca o victorie – şi se poate – ar fi constituit la stadiul mintal şi moral la care se afla acceptarea orgoliului demonic. Onofrei, eroic, refuză acest compromis. Caută mai departe desăvârşirea sa într-un semen al său.

Lucră sistematic, ştiinţific, după cele mai moderne metode de investigaţie… Căută mai întâi în *Dicţionarul Limbii Române*, apoi – dintr-un spirit larg umanitar – confruntă şi în dicţionare străine cuvântul: „împreună" şi văzu că el există. Deci, îşi spuse, cuvântul trebuie să existe şi în realitatea trăită, dar Onofrei remarcă cu groază că între dicţionar şi viaţă există un abis ameţitor, de nedepăşit.

Onofrei deci se vedea reflectat în oglindă singur. Cu disperare cuprinse oglinda în braţe. Onofrei nu era lipsit de temperament. Căută contopirea desăvârşită, verticală sau orizontală, după alegere, dar degeaba. Cu cât se avânta mai mult, cu cât strângea oglinda mai tare în braţe, el lipit de cel din oglindă, cu atât îşi pipăia – la figurat – singurătatea. Implacabila singurătate. Cu gura pe oglindă şi-a strigat numele şi spaima. A plâns. Lacrimile lui au curs zadarnic pe oglinda rece. Degeaba. Oglinda era rece. Îşi dădu seama cu groază că fără vrere, împins de împrejurări, va păcătui prin egoistul act al lui Malahi, incomprehensibil sfânt, sfânt poate al singurătăţii, al egoismului perfect şi deplin acceptat. Îşi aminti încă cu oroare de toate nevestele lui, blonde sau brune, şi încă îşi dădu seama cu şi mai mare oroare că ar fi fost capabil să-i promită oglinzii că o va lua de nevastă, dacă ea ar fi ştiut să-i dea măcar iluzia iubirii perfecte, a contopirii ideale. Noroc că oglinda nu numai că nu vorbea, dar părea că nici nu aude. Într-un fel, oglinda ilustra, prin vid, însăşi spaima creaţiei. Aşa gândi atunci Onofrei disperat. Mai gândi să se sinucidă, dar renunţă din motive estetice, morale şi tehnice.

După astfel de nopţi, Onofrei se scula istovit – cred şi eu – şi nici măcar de cafea nu-i era chef. Pupa, absent şi indiferent, oglinda pe frunte şi pleca hai-hui pe drumuri, să uite, să uite…

Într-o zi, o zi care părea obişnuită căci începuse foarte banal, adică se luminase de zi şi răsărise soarele, Onofrei luă cu el oglinda în oraş. Vroia să meargă până la piaţă după nişte prospături sau poate nişte peşte sărat, dacă va găsi, căci apetitul îi era din ce în ce mai dificil şi digestia asemenea. Onofrei era plictisit în ziua aceea peste măsură. Luară, el şi cu oglinda, tramvaiul 13, plăti corect două bilete cu toate

că taxa era automată şi deci ar fi putut chiuli măcar cu un bilet, aşa, de-al dracului, căci în definitiv tramvaiul cu plata automată era ceva mai anonim decât chiar societăţile aşa-zise anonime de pe vremuri, când puteai uşor afla numele beneficiarului, să chiulească măcar, zic, cu biletul oglinzii sub pretext că ea nu era suflet. Dar nu, Onofrei era cinstit şi cavaler, nu vroia să facă afront tocmai oglinzii care… ori şi cât…

Dar, în ziua aceea, oglinda era prost dispusă. Poate că era numai Onofrei prost dispus şi punea vina pe oglindă, asta nu se poate şti niciodată, căci oglinda nu povestea niciodată nimic nimănui.

Ajunseră în piaţă. Coborâră amândoi din tramvai. Onofrei ducea cu destulă silă oglinda în braţe. O dispreţuia. Când, la un moment dat, văzu pe unul, şi care de fapt arăta mai acătării ca Onofrei, că încercă să se privească în oglinda lui Onofrei. Onofrei, cuprins de o gelozie răzbunătoare şi de furie, gândi să-l omoare pe rival. Dar furia lui Onofrei nu cunoscu margini când văzu că oglinda nu-şi refuza reflecţia acestui străin întâlnit din întâmplare. Atâta lipsă de demnitate, de afirmare a preacurviei îl scoase pe Onofrei cu totul şi cu totul din sărite. Crezu chiar în acea clipă că o iubeşte pe infidela oglindă…

Înfuriat, zic, Onofrei dădu un pumn contondent oglinzii, îi dădu şi un brânci, o împroşcă cu insulte… Uluită, oglinda se clătină şi căzu. Se sparse în ţăndări. Mii şi mii de bucăţi. Îngrozit că a omorât oglinda, Onofrei se aplecă s-o adune, s-o ridice, dar aşa aplecat, Onofrei, spre marea lui mirare, se zări reflectat în cioburi, în imposibil de numărate cioburi. El, el, el, tot el, el şi… tot singur. În fiecare ciob singur, la infinit singur. El, el, el. Onofrei se prăvăli peste cioburi şi singurătatea lui.

Atunci se petrecu cel mai mare eveniment al vieţii lui Onofrei.

Rostogolit peste cioburi, Onofrei, tăvălit în propria lui singurătate, hohotind de disperare, atrase în jurul lui mulţimea ce mişuna liniştită în acea dimineaţă, în piaţă, după târguieli. Lumea se adună gloată şi se aplecă peste Onofrei să vadă ce este cu el. Atunci Onofrei, cu ochii căscaţi de uimire, zări răsfrântă în cioburi mulţimea adunată în jurul lui şi aplecată spre el. În fiecare ciob, el „împreună" cu mulţimea. În mii şi mii de cioburi, el împreună cu toţi ceilalţi oameni.

Un fior îl cuprinse. Fiorul înţelegerii supreme. Onofrei simţi, văzu, cunoscu, înţelese că nu mai este singur. Cutremurat, Onofrei căzu mai adânc peste cioburi şi le sărută. Acolo era el, el, el, multiplicat la infinit. În jurul lui, în piaţă, oameni, flori, copii, fructe, puzderie de oameni, în realitate şi reflectaţi în cioburi, cale lactee de oameni, flori, copii, reflectaţi în fiecare ciob, mii şi mii. Pe cer, alene, norii treceau şi lumina soarelui strălucea. În cioburi, Onofrei încă văzu lumina decorului de sus. El, Onofrei, şi vidul albastru al cerului, reflectat şi el în cioburi, una cu el. În cioburi, el şi mulţimea, el şi soarele, el şi

infinitul.

Onofrei ar fi vrut să nu se ridice de jos, să stea să aştepte noaptea acolo – şi să se vadă reflectat tot şi alături de stele, miliarde de bilioane de stele, puzderie de stele alături de el, cu el, împreună cu el.

În jurul lui însă gloata, necunoscând clipa supremă a lui Onofrei şi crezând că Onofrei, prăvălit la pământ, plângea paguba oglinzii sparte, începu să facă la repezeală o colectă. Onofrei îi vedea şi nu se sătura văzându-i cum mişună miloşi, alături de el, împreună cu el, cum se zbat, cum vorbesc, cum nu-l înţeleg, cum participă greşit, dar cu el… O imensă duioşie îl făcu să primească banii adunaţi de la săraci, îi luă cu evlavie recunoscătoare, cântând un imn de slavă.

Încet, oamenii se risipiră, fiecare la treburile lui, bune sau rele.

Neputându-se sătura de spectacolul ce-l putea zări în cioburi, Onofrei mai întârzia, căuta încă miracolul întrezărit acolo. Stând aşa, observă la un moment dat, lângă el, împreună cu el, reflectat în cioburile de oglindă, un cap de fată. De data asta blond, hotărât blond, care îi păru lui Onofrei că-i surâde. Luă imediat bucăţica de ciob şi o puse în grabă suvenir în buzunarul stâng al hainei, pe inimă şi, întorcându-se către fata care îi surâsese şi care întârzia şi ea acolo, o ceru de nevastă. Ea acceptă.

Cu banii adunaţi, Onofrei luă un taxi şi duse fata blondă acasă la el. În drum îi cumpără fetei blonde, tot din banii adunaţi, un buchet de flori.

Se căsătoriră imediat legitim şi şi altfel, şi… au fost foarte fericiţi. Nu ştiu dacă au făcut sau nu copii, dar ştiu că Onofrei se învoi bine cu noua lui soţie şi cu toate defectele ei… căci, de fapt, Onofrei era un om cumsecade.

ONOFREI ŞI IEZUIŢII

Onofrei cu nevasta şi cu micul lor copil, un băieţaş pe nume Gogo, aveau o viaţă familială intensă. Câteodată le plăcea programul de la televizor aşa de mult, că nu mai mergeau să se culce în paturile lor, ci moţăiau instalaţi comod în fotolii, ca să nu scape cumva a doua zi începutul programului. Slăbiseră, dar erau fericiţi.

Totuşi, Onofrei – cu toate că-şi binecuvânta zilele – avea o preocupare obsedantă, grea. De fapt el era sincer, totuşi îi era teamă ca nu cumva, din greşeală, să fie decretat mistic, pentru că, în ascuns, el era estet. Or, estetica, mai ales „apriorică”, foarte uşor putea fi în momente tensive considerată mistică.

Onofrei nu prea ştia bine ce este mistica, dar tocmai asta îl îngrozea şi mai mult: dacă era mistic fără să-şi dea seama? Poţi să ştii?

De la o vreme, Onofrei observase că la picioare îi cresc hallus-valgus-uri. Fiind estet, suferi. În ascuns, ca să nu-l afle nevasta şi

copilul, începu să lupte cu îndârjire împotriva acestor diformităţi, moralmente inofensive, dar cine ştie!… Poţi să ştii?

Deci Onofrei trăia cu frica-n sân să nu fie descoperit că are hallus-valgus-uri.

Îşi cumpără ghete strâmte ca să nu se vadă deformaţia, dar dureri atroce îl făcură să-şi cumpere ghete largi. Soţia îl certă rău, nebănuind adevărata cauză a acestei risipe de bani:

— Eşti un nechibzuit! Trăieşti în huzur! Sau eu nu-ţi mai plac şi ţi-ai luat o amantă?!

Şi începu să plângă cu candoare. Onofrei plânse şi el de ruşine că era forţat de destin să aibă un secret faţă de soţie.

Plângând, îmbrăţişaţi, îşi jurară credinţă eternă şi reciprocă.

Auzind că usturoiul, gazul fac minuni la hallus-valgus-uri, se unse în ascuns cu gaz şi usturoi. Îngrozit că ar putea fi descoperit, se temea de soţie.

Dacă, din întâmplare, soţia – ca tot omul – spunea: „Mi-e poftă" sau „aş mânca", Onofrei se îmbrăca repede, fie şi la miez de noapte, şi căuta, alergând pe la restaurante, o friptură sau o prăjitură. Îi era teamă ca soţia, de poftă, să nu avorteze, cu toate că ştia sigur că nu era însărcinată. Dar mai ştii! Poţi să ştii?

Da, Onofrei trăia într-o permanentă alertă! Şi, cu toate că televizorul nu era cumpărat şi cu toate că mai avea puţin până la achitarea integrală a ultimei rate, Onofrei era nenorocit.

— Ce ai? îl întreba nevasta.

— Nimic.

Şi Onofrei simţi că-l doare mai mult sufletul chiar decât pantofii strâmţi. Atunci hotărî că – fără a divulga secretul – se va opera.

Cu răbdare şi cu strategii machiavellice pregăti plecarea lui în provincie, căci acolo se va efectua operaţia. Onofrei ştia că un secret nu este secret decât dacă este ştiut de un singur om. Deci tăcu. Nu vorbi nici cu nevasta sau, mai bine zis, mai ales nu vorbi cu nevasta, ea având rude multe. Apoi se informă în secret cum, de ce, unde, când, pentru ce, cât timp şi, după ce deveni erudit în hallus-valgus-uri, îi spuse nevestei, într-un moment bine ales, că se simte neurastenic (astenie nervoasă) şi că singurul lucru ce i-ar face bine ar fi o schimbare de decor şi singurătatea.

— Schimbare de decor înţeleg, dar de ce singur? întrebă ea uluită.

Jenat, cu frica-n sân să nu fie descoperit, totuşi Onofrei confirmă:

— Da. Singur.

Dânsa zise cu un ton ce amintea strâmtorile Thermopile:

— Am să vin să te vizitez.

Onofrei simţi un fior de panică:

— Nu… nu… iubito… Vreau să mă odihnesc.

— Adică cum?! Cu mine nu te odihneşti?! Vrei să spui că eu te

obosesc?!

Şi soţia începu să plângă în hohote. Plânse şi Onofrei. Gogo, copilul, urlă şi el şi nu se potoli decât atunci când Onofrei îi făgădui solemn că-i va cumpăra o trotinetă.

— Dar să fie cibernetică, urlă odrasla, spre marea bucurie a părinţilor, care constatară cu mândrie, încă o dată, precocitatea mintală a micii făpturi zămislite de ei.

— Pe cine iubeşti tu, puiule, mai mult, pe mama sau pe tata?

— Pe cotoi! decretă Gogo şi astfel atmosfera familială, o clipă întunecată, se înseninã.

Totuşi, Onofrei nu renunţă la planul lui de a-şi opera hallus-valgus-urile (motiv estetic, să fim bine înţeleşi) şi-şi pregăti plecarea. Valiza… bilet… termos…

Familia toată îl conduse la gară. Onofrei se sui în tren, flutură batista până nu-l mai văzură decât vacile care păşteau pe câmp şi, ajuns la Chitila, coborî. Luă alt tren şi o porni spre o staţie necunoscută de nevastă-sa. Se simţea în fine incognito!

Spitalul unde mergea era condus de un bun prieten. Cu toate că de cu totul altă specialitate decât operarea hallus-valgus-urilor, spitalul, având profil de maternitate, totuşi doctorul, un bun prieten şi chirurg pasionat, primi să-l opereze. Puse anumite condiţii: să nu se afle că e în spital, deci să accepte să fie pus singur într-o rezervă.

Toate acestea îi conveneau de minune lui Onofrei căci, de fapt, îi era teamă ca nu cumva nevasta, cine ştie? profitând de lipsa lui, să sosească în secret ca să se trateze şi ea la spitalul bunului prieten de cine ştie ce hallus-valgus-uri necunoscute de Onofrei. Poţi să ştii?

De spaima asta, Onofrei nu dormi vreo trei nopţi, în coşmare şi transpiraţii, nopţi pe care le petrecu în chiar apartamentul bunului prieten, chirurgul, directorul spitalului. Statură de vorbă, pe săturate. Beţie de amintiri, planuri, păreri… Agreabil, de nu ar fi fost spaima nevestei…

Dar momentul operaţiei sosi.

— După operaţie, îi spuse doctorul, am hotărât, te voi pune într-o rezervă… să vedem unde… nu-i uşor… că nu prea am loc… dar în fine, îmi eşti prieten… nu te pot refuza.

Onofrei, văzându-l încruntat, îi propuse să se deghizeze în femeie, să stea la comun. Directorul însă nu acceptă.

Dimineaţa operaţiei sosi. Lui Onofrei îi era teamă să nu moară. Poţi să ştii? Doctorul îl adormi, îi făcu un hocus-pocus preparatus, un hocus-pocus operatus şi hallus-valgus-urile dispărură. Asta a fost tot. Simplu.

După operaţie, Onofrei se trezi durându-l groaznic picioarele.

Se afla singur într-o încăpere imensă, un fel de hangar, văruit alb, cu două ferestre uriaşe care lăsau o lumină orbitoare. Încăperea era

plină de tot felul de ustensile adunate în rezervă: saci goi şi plini, saltele, perne, pături, lăzi, maldăre, coteţe goale şi găleţi, cartofi, borcane cu gogoşari. Pe jos, ciment. Curat şi rece.

Patul, curat şi el, aşezat mai într-o parte. Onofrei se deşteptă şi privi cu o melancolie de nedescris decorul din jurul lui. Picioarele îl dureau fioros.

(Unde era odaia lui de acasă, unde pătucul lui, noptiera, veilleuza, unde scrumiera, unde baia alături, unde televizorul, unde chiar nevasta?)

Aci, alături de pat, un taburet de bucătărie, pe el un pahar cu apă. Onofrei întinse mâna şi cu greu sorbi câteva înghiţituri de apă. Unde era mâna ocrotitoare a nevestei care să-i sprijine blând ceafa în timp ce bea şi să-i spună cu glas duios:

— Vezi, Onofrei, să nu te-neci!

Precaut, Onofrei bău puţină apă, aşa ca să-i mai rămână în caz de nevoie.

Lângă el, pe perete, nişte butoane electrice. Le învârti. Unul din ele aprinse un bec orbitor în tavan, alt buton, ce-i păru o sonerie, îl apăsă cu disperare un sfert de oră fix. Nimeni nu veni. Onofrei se simţi ca Robinson Crusoe. Privi în jurul lui. Cum îşi va organiza viaţa? Parcă de gogoşari avea nevoie şi de cartofi cruzi? Şi, de altfel, durerile de la picioare îl lămuriră definitiv că nici vorbă nu era să se poată mişca nici până la gogoşari sau cartofi, de i s-ar fi făcut foame şi nici să aprindă focul, dacă ar fi vrut să-şi coacă cartofi, n-ar fi putut, căci nu erau chibrituri. Şi dacă au să-l uite aici singur, bolnav, neputând umbla, lângă o sonerie care nu suna, părăsit, deznădăjduit, condamnat la o moarte lentă prin inaniţie şi sete? Poţi să ştii?

Onofrei suspină profund şi gândi: „În ce halus de valgus am ajuns!”

În fine, ce să mai vorbim, Onofrei, ca tot omul la moment de melancolie, vedea totul în negru, cu toate geamurile imense care luminau orbitor. Îşi blestemă zilele şi simţul estetic. Noroc că-l dureau picioarele, căci asta constituia o serioasă distracţie. Când suferi, nu te plictiseşti. La alegere.

Dar iată că, după un timp incalculabil de chin în singurătate şi drept consolare numai gemete dezlănţuite sfâşietor, pe care şi le auzea cu groază, uşa se deschise şi directorul-chirurg-doctor-prieten apăru; urmat de o soră drăgălaşă. Numai surâsuri:

— Te-ai deşteptat? Ei, cum te simţi? Bine, nu-i aşa? Bravo! Stai liniştit că o să-ţi treacă. Mai ales nemişcat. Văd că ai tot ce-ţi trebuie. Fericit om! Bravo! Să nu ai nicio grijă…

Onofrei îndrăzni:

— Aş vrea să fiu transportat la comun…

— Cum?! Cu femeile? Eşti obsedat sexual! Numai de femei vorbeşti. Au să te sfâşie… Nu le cunoşti!

Sora drăgălaşă râse zglobiu.

— Aici… şopti Onofrei.

— E perfect. Zi bogdaproste. Multă lume ar vrea să fie în locul tău. Bravo! Sora o să-ţi aducă tot ce-ţi trebuie. Să nu te jenezi. Te va ajuta să-ţi faci nevoile. E plosca sub pat.

Sora surâse drăgălaş, după care plecară amândoi. Onofrei se trezi iar singur. Noroc că-l dureau picioarele. Când suferi, nu te plictiseşti. La alegere.

Onofrei întinse mâna, luă cu greu paharul şi mai bău puţină apă. Sună de câteva ori minute întregi, aşa ca să-i treacă timpul. Poate, cine ştie! Măcar de ar fi avut un ceas. Ar fi trecut mai uşor timpul sau mai greu? Poţi să ştii?

Spre prânz, probabil spre prânz, afară lumina se copsese ca un fruct dat în pârg, uşa se deschise, sora drăgălaşă apăru şi-i aduse un fel de zămârcă încropită şi ceva alb gelatinos, care părea să fie griş cu lapte.

— Mănâncă.

Onofrei nu putea mânca. Zise:

— Mă dor picioarele…

— Ei, şi? Parcă te doare stomacul! Mănâncă, că nu-ţi face rău la picioare.

— Nu pot. Aş vrea o injecţie cu morfină.

— Bine. O să-ţi facem.

— Oh, mulţumesc! Oh, mulţumesc! Oh, mulţumesc!

— Poimâine… că azi nu avem…

— Cum?!… Păi… până atunci îmi trec durerile.

— Cu atât mai bine. Să dea Dumnezeu!

Râse drăgălaş. Zise:

— Uite, las aici mâncarea pe noptieră şi o s-o mănânci diseară. Văd că apă mai ai. Ţi-ajunge. Şi, când ai să te faci bine, bine, mergem amândoi la plimbare.

În speranţa că ar putea cuceri buna dispoziţie şi mila ei, Onofrei se mişcă cuceritor în pat. Sora însă plecase. Şi picioarele îl dureră pe Onofrei în continuare.

Încet, ziua trecu. Oh, cât de încet! Oh, cât de încet! Se zice că în clipa morţii omul îşi aminteşte tot trecutul. Probabil, gândi Onofrei, că era în clipa morţii, căci numai la trecut se gândea. Prima iubire. Chiar şi acum nevasta, după zece ani de căsnicie legitimă, îi face scene pentru prima lui iubire, de care avusese imprudenţa să-i vorbească. Apoi colegii de liceu, apoi colegii de birou, apoi televizorul, apoi frizerul, apoi nu-şi putea aminti câţi căţei avusese. Copil… da, unul singur, pe Gogo, asta-şi amintea…

Aci Onofrei plânse, singur. Picioarele îl dureau din ce în ce mai tare. Nu-şi amintea bine dacă luase sau nu cheia intrării cu el. În tot

cazul, soţia probabil că avusese grijă să stingă focul în baie… Cine va uda florile din balcon?…

Seara, sora drăgălaşă nu sosi. Onofrei văzu în geamurile imense cum se stinge domol lumina zilei. O paloare romantică, o tuberculoză a luminii. O floare ce se ofileşte neculeasă de nimeni.

Lui Onofrei i se făcu frică, apoi somn. Becul din tavan îl orbea. Îl stinse. Întuneric deplin. Singurătate deplină. Geamurile imense aveau încă o boare transparentă uşor luminoasă. Istovit, Onofrei adormi.

Îl trezi o mişcare în pat. Încremenit, atent, ascultă. Un uşor fâşâit. Apoi deodată simţi că fâşâitul i se urcă în cap. Dădu un ţipăt şi prinse cu mâna şoarecele ce i se urcase în păr. Îl pocni cu violenţă de ciment. Aprinse repede lampa. Îl văzu: un şoricel speriat o tuli cu o repeziciune de mecanism electric. Dispăru după saci.

În odaie era linişte. Picioarele îl dureau. Hallus-valgus-urile care nu mai existau zvâcneau. De altfel, şi dacă-ţi taie un picior, el încă te mai doare. Aşa auzise. Din nou Onofrei nu se putu împiedica a-şi pune probleme metafizice: cum era mai uşor să mori: deodată şi să te îngroape deodată sau să te taie la răstimpuri şi să-ţi îngroape bucăţile de-a rândul fiecare? În tot cazul, Onofrei nu ştia ce făcuse doctorul cu hallus-valgus-urile lui. Totuşi, problema şoricelului era şi mai importantă, cu toate că nu comporta probleme de metafizică complicată…

În hambar existau cert şoareci. Oare şoarecii vin şi pe lumină? Dacă va dormi cu becul aprins, va fi ferit de vizita şoarecilor în păr? Pentru ce le este oamenilor silă de şoareci şi nu de pisici?

Onofrei petrecu o noapte agitată. Din când în când, el apăsa pe butonul soneriei stricate. Onofrei îşi făcea datoria. Poate era o sonerie care suna numai noaptea. Poţi să ştii? Cine ştie, poate sora drăgălaşă va sosi. Ca să-şi facă curaj, Onofrei imaginează că poate sora se îndrăgostise de el şi va sosi să-i ţie de urât. Poţi să ştii! În tot cazul, nevasta nu trebuie să ştie. De altfel, sora îi făgăduise că se va plimba cu el.

Becul aprins îl orbea, nu-l lăsa să adoarmă. Pe sub saci, şoarecii mişunau sau i se părea lui Onofrei. Poţi să ştii! Onofrei hotărî că mâine va cere să fie mutat. Unde? Nu se ştie.

Se lumină de zi. Sora drăgălaşă sosi. Onofrei îi spuse că un şoarece i se urcase în cap. Sora dădu un ţipăt, scăpă paharul cu apă şi voi să fugă. Abia, abia, Onofrei, urlând de groază, o reţinu.

— Stai frate!

— Eu sunt soră! Te rog să nu mă insulţi…

— Stai, soră, te implor. Mută-mă de-aci, că, odată vindecat, o să-ţi mulţumesc peste aşteptări.

— Nu e unde.

— Atunci ce facem?

— Dormi cu lumina.

— Nu este nici asta sigur. N-am dormit toată noaptea.

— N-am ce-ţi face!

Sora drăgălaşă trebălui destul de brutală în mişcări. Onofrei ţipă de durere. Unde-i nevasta, unde-i duioşia feminină?

— Stai, frate, mai încet!

— Sunt soră!

După ce termină, zise:

— Plec.

— Nu mă lăsa!

— Ei, asta-i bună! Nici distractiv nu eşti…

— Să vezi că…

Nimic. Sora plecă. Peste un ceas îi aduse apă, un ceai, marmeladă, pâine, le trânti, le înghesui lângă grişul din ajun. Plecă. Peste câteva minute se întoarse cu o pisică în braţe. Cea mai dulce pisică întâlnită, mătăsoasă, calină, pufoasă, moale, suplă, cu ochi mari de chihlimbar, duios ca mierea. Albă, având pe frunte o pată ca o diademă princiară şi bocăncei asortaţi la trei lăbuţe. A patra o purta goală ca Cenuşăreasa după bal. Onofrei o primi în braţe. Pisica îl iubi imediat. Toarse tandru. Se lipi de el.

Sora râdea:

— E a mea, zise.

— Îţi mulţumesc.

— Să te vedem după…

— Da, da.

— O să-ţi ţie de urât.

— Da, da.

— Te scapă de şoareci…

— Da, da.

Sora plecă. Onofrei rămase cu dulcea pisică, tandra pisică, blânda pisică. Simţul estetic al lui Onofrei era satisfăcut. Şi inima lui. Avea un suflet lângă el, un suflet pur. Animăluţul era delicios.

Într-adevăr, ziua trecu mult, mult mai uşor ca cea precedentă. Pisica mâncă cu Onofrei, din mâna lui. Îl linse degetele cu limbuţa ei aspră. Când se întunecă, ochii ei de chihlimbar luciră verzi. Mai târziu, pisica i se urcă în cap, dar cât de suav! Îl adulmecă insistent. Onofrei adormi cu pisica pe cap. Torsul ei, dulce cânt de leagăn, îl adormi…

În somn, Onofrei auzi o bufnitură. Se deşteptă. În odaie era întuneric. Pisica nu-i mai era pe cap.

— Pis… pis…

Nimic.

Onofrei aprinse lampa. Pisica, dulcea pisică, era în mijlocul odăii cu un şoarece în gură. Coada şoricelului atârna jalnic.

— Caţ! Caţ! strigă Onofrei.

Pisica ridică ochii şi-l privi crud. Încet, lăsă jos şoricelul şi se aşeză lângă el.

— Da, zise Onofrei. Lasă-l să plece, că acum nu mai vine el! Te asigur!

Şoricelul se mişcă uşor. Pisica puse cu graţie o labă peste el şi, jucăuşă, îl răsturnă. Onofrei surâse:

— Ei, acum lasă-l…

Pisica trase laba. Şoricelul se aşeză pe lăbuţe. Rămase încremenit, bibelou. Pisica se ridică, se scutură graţios şi se depărtă uşurel. Şoricelul o zbughi. Pisica, într-un salt arcuit, se azvârli direct în spatele lui. Îl înhaţă în dinţi. Se auzi un scâncet subţire.

— Vai… vai… zise Onofrei.

Pisica veni încet cu şoricelul în bot spre Onofrei.

— A, nu! strigă el, că doară n-ai să te urci cu el în pat. Proasto! Caţ! Caţ! Lasă-l! Lasă-l! Auzi tu, lasă-l!

Nedumerită, pisica îl privi fix, cercetător şi crud. Onofrei vru să se aplece să dea o palmă pisicii. O zvâcnitură la picioare îl răsturnă, gemând, pe pat. Pisica, prudentă, se depărtă. Încă îl privea pe Onofrei fix. Atunci pisica se ridică în două labe în faţa lui Onofrei şi începu cu multă graţie să jongleze cu şoricelul. Îl azvârlea, îl prindea, îl azvârlea iar, îl prindea iar, minge vie. Fascinat, Onofrei privi. La un moment dat, se pândiră toţi trei cu intensitate. Pisica, proptită în labe, gata să sară, şoricelul chircit, gata s-o tulească. Onofrei trase un răcnet. Degeaba! Şoricelul era iar în botul pisicii, în ghearele ei, în dinţii ei. Apoi începură nişte tumbe sălbatice prin toată odaia. Pisica era când sus pe saci, când jos sub saci, când colo, când ici. I se auzeau tumbele moi de trup suplu. Şoricelul alerga, dispărea, pisica apărea cu el în bot. Îl aşeza jos în faţa ei, îl privea fix.

Înmărmurit, Onofrei începu să strige:

— Iezuiţii! Iezuiţii! Procesul Templierilor! Savonarola! Satana!

Simţi că înnebuneşte de groază.

— Te rog… pis… pis… te implor, mănâncă-l odată! Fie-ţi milă şi mănâncă-l! Da’ ce, sunt eu Dumnezeu să pot răbda atât?

Pisica începu iar să se joace delicat cu şoricelul. Onofrei începu să zvârle în pisică cu tot ce găsi la îndemână: cu paharul cu apă, cu cratiţa cu supă, cu perina, cu grişul cu lapte, cu marmelada. Speriată, zbârlită, pisica îl privi nedumerită şi duşmănoasă. Se feri mai în lături cu şoarece cu tot. Onofrei luă pătura şi, ca un cowboy cu un lasso, o suci în aer, apoi o zvârli asupra pisicii. O prinse. Până să iasă pisica de sub pătură, şoricelul o zbughi sub pat. Pisica ieşi la suprafaţă de sub pătură şi se apropie de pat. Onofrei, strigând de durere la hallus-valgus-urile lui, se aplecă şi-i trase pisicii cu putere câteva palme. Pisica fugi. Şoricelul dispăruse. Onofrei se aplecă mai tare. Îl văzu

ascuns în gâtul ploscei de sub pat. Un vârf mic de codiţă depăşea.

Toată noaptea, Onofrei îngrozit, păzi şoricelul. Toată noaptea pisica, furioasă, îl privi fix, crud pe Onofrei. Onofrei avea febră. Crezu că pisica ştie tot despre el, că îl urăşte.

Dimineaţa, când sosi, sora drăgălaşă rămase înmărmurită de dezordinea din odaie: perna pe jos plină de griş, cimentul plin de supă, paharul ţăndări, pătura udă în băltoaca supei şi Onofrei dezvelit în pat numai cu cearşaful pe el şi cu părul vâlvoi.

— Ce-i asta? zise, aspru, sora.

Onofrei nu răspunse. Pisica merse la soră şi, blândă, mătăsoasă, tandră, miorlăi prelung. I se frecă graţios de picioare. Sora o luă în braţe. Lui Onofrei i se făcu teamă ca nu cumva pisica să-l denunţe.

— Ce-i cu ea? E plină de griş cu lapte şi supă…

— S-o iei de-aci! Să n-o mai văd! urlă Onofrei.

— Preferi să te mănânce şoarecii?

— Da.

— Ce, eşti nebun! Ai înnebunit?

— Da.

Onofrei recunoscu totul imediat, de teamă. Era mai prudent aşa. Poţi să ştii?

Când sora se aplecă să scoată plosca, găsi acolo şoricelul mort. Probabil murise de spaimă. Cine ştie? Poţi să ştii?…

ONOFREI ŞI CURCUBEUL

Onofrei credea că este cel mai deştept om din lume, dar, din modestie, nu spunea nimănui acest lucru.

Onofrei mai credea ferm că pământul este rotund. Şi nu pentru că învăţase la şcoală că ar fi rotund! Auzise chiar, tot la şcoală, că cel ce descoperise acest lucru fusese ars pe rug, dar Onofrei, de când se modernizase lumea şi nu se mai băgau oamenii la puşcărie şi nici nu se mai ardeau pe rug pentru descoperiri artistico-ştiinţifice, nu se mai temea de nimic şi hotărî să propovăduiască rotunjimea pământului ca pe un nou crez.

Ca să afirme că pământul este rotund se baza pe o intuiţie ce-i părea sacră, pentru că o gândise el. Se considera purtător al unui mesaj pe care trebuia să-l facă cunoscut cu orice risc şi sacrificiu.

Ca să poată reuşi în a-şi afirma personalitatea ca o valoare intrinsecă şi, având multă energie şi neştiind ce face cu ea, începu să imite pe toată lumea. Era în căutarea personalităţii lui. Îşi lăsă părul lung şi cotleţi, apoi îi rase, îşi lăsă barbă şi o tunse, îşi lăsă mustăţi şi le rase. Îşi rase şi sprâncenele. Ele recrescură. Se gândi că ar fi cu totul original de şi-ar tăia şi alte părţi ale corpului, dar renunţă, căci femeile îi plăceau şi nu era sigur că şi părţile tăiate îi vor creşte la loc

ca sprâncenele şi mustaţa. Fondă atunci două societăţi: una de admiraţie a persoanei lui şi alta de recuperare prin explicaţii a timpului pierdut.

Onofrei deci credea ferm că pământul este rotund, îi mai rămânea să-i facă şi pe ceilalţi semeni ai lui să creadă ca el, căci Onofrei ştia că numai aşa va fi promovat şef de şcoală, conducător de echipă, deschizător de drum, pionier al timpurilor noi, om original, şi că numai aşa membrii societăţilor îşi vor plăti cotizaţiile.

Onofrei observase ca cei mai celebri marinari de pe covertă: „Victorie, pământ la orizont!" şi că el însuşi, când umblase pe întinsurile plaiuri sau privise în larg de pe coasta Mării Negre, văzuse, cu ochii lui văzuse, linia orizontului.

„Deci Orizontul există, îşi spuse Onofrei, nu este o iluzie."

Exaltat, strigase şi el eroic, de pe malul mării: „Victorie! Pământ rotund la orizont!" cu toate că îşi da seama că situaţia lui nu era chiar identică cu cea a celebrilor marinari şi că ar fi trebuit, ca să fie original, să strige: „Victorie! Orizont la pământ rotund!" Dar diferenţa îi păru minimă şi continuă să se autoadmire.

Cu toate aceste diferenţe între cel ce fusese ars pe rug, marinarii de pe coverte şi el, Onofrei, totuşi – cu toată seriozitatea necesară (apanajul oricărui purtător de mesaj) – Onofrei începu să-şi adune colaboratorii, materialul tehnic şi cotizaţiile întru promovarea scopului la rang ştiinţific.

Mai întâi Onofrei se convinse şi crezu – şi nu ca poeţii care vorbesc şi ei de orizont ca de ceva existent – Onofrei crezu, zic, în realitatea tangibilă a orizontului. Îl văzuse doar cu ochii lui.

Deci Onofrei hotărî că va merge până acolo şi că va atinge linia orizontului cu mâna, că apoi, cu linia orizontului în mână, o va ridica uşurel, se va apleca şi va trece sub orizont ca sub o frânghie şi că astfel va dovedi că pământul este rotund şi că apoi va propovădui pur şi simplu ce aflase.

De altfel, de copil Onofrei avusese veleităţi şi probleme metafizice, căci fusese, ca toţi copiii unici la părinţi, un copil genial.

— Mamă, întreabă Onofrei mic de trei ani, ce sunt graniţele?

— Sunt ce despart pe oameni.

— Adică cum mamă, pot să stau la graniţă răscrăcărat cu un picior într-o ţară, cu celălalt în altă ţară şi, întorcând capul într-o parte, să vorbesc de pildă franţuzeşte şi întorcând apoi capul în cealaltă parte, să vorbesc nemţeşte?

— Da, poţi, i-a spus mama, imprudentă.

— Dar dacă ameţesc şi încurc limbile, ce se întâmplă?

— Asta nu ştiu… poate război, dar în tot cazul eşti prea mic pentru astfel de probleme care, de altfel, nu au fost rezolvate nici de cei maturi şi competenţi în ale diplomaţiei… mai spuse mama

imprudentă, căci din ziua aceea, micul Onofrei refuză să mai înveţe limbi străine, pretextând că nu vrea să se facă război şi începu să creadă (şi mama lui credea) că este cel mai deştept copil de pe lume şi să-şi pună tot felul de întrebări demonstrative ale inteligenţei lui. Tot cam în aceeaşi epocă observă şi că există orizont şi că pământul este rotund.

Onofrei, deci, foarte de tânăr, avu un scop în viaţă, ceea ce-i conferi posibilitatea să explice orice ar fi făcut. Neavând suficientă anvergură, nu-i dădu prin cap să se dedea la crime, dar, de pildă, nu mergea la slujbă (îl întreţinea mama şi, mai târziu, nevasta) şi sta lungit comod în pat, pretextând cu severă seriozitate că este obosit pentru că se gândeşte până la epuizare la planul lui de a cuceri orizontul, deci de a deveni celebru, deci bogat, deci capabil să-şi plătească datoriile. Făcea planuri cu înfrigurare că atunci îşi va mobila casa cu mobile stil epocă terţiară, că va dormi în schelete de mamut şi va bea vin din cranii de oameni celebri (erudiţi, poeţi sau criminali, egal… celebri să fie). Îşi luă mai întâi o amantă, apoi mai multe, pretextând că-l inspiră şi că se înţelege mai bine cu ele decât cu nevasta. A fost o vreme când a petrecut pe frânte, lăsându-şi mama bolnavă, nevasta ofilită şi copilul rahitic în mizerie, asta ca să se consoleze că nimeni nu-l înţelege, că nimeni nu-l ajută să parvină să fie celebru şi ca să uite că, din vina altora, nu şi-a împlinit încă măreţul scop. Acasă, s-a dezlănţuit. A urlat, insultându-şi mama, nevasta şi copilul, că sunt nesimţiţi, inconştienţi şi că nu-l ajută. Ura!

Într-o zi, când Onofrei se simţea agreabil poetizat de o melancolie neînţeleasă şi interesantă, umblând disperat pe drumuri, hai-hui, văzu pe cer un curcubeu. Imediat înţelese că era însuşi orizontul care în onoarea personală a lui Onofrei se urcase la zenit şi se colorase. Exaltarea lui Onofrei nu cunoscu margini. Scopul final al victoriei se amplificase brusc, miraculos, progresase vizibil. Onofrei crezu că, dacă nu a putut până în acea zi ajunge la orizont, în tot cazul acum îi va fi uşor să treacă pe sub curcubeu. Făcu mitinguri speciale ale tuturor societăţilor de admiraţie a preşedintelui, se realese preşedinte, de fapt şi de onoare, adună cotizaţii şi declară frenetic că în curând va trece pe sub curcubeu.

Oh, de câte ori din clipa aceea Onofrei nu a alergat nebun ca să poată trece pe sub curcubeu! Nici ploaia nu-l oprea. Făcea sacrificii! Apoi, obosit, ajungea, fără să ştie cum, tot la cafenea, sau restaurant ca să se odihnească puţin la o şuetă. Şuetele, bineînţeles, durau imens de mult şi ţineau loc de realizări.

Asta a fost epoca de glorie a mesajului, căci Onofrei, susţinând că trebuie să aibă la îndemână mijloace tehnice adecvate ca să parvină, în fine să treacă pe sub curcubeu, hotărî să-şi cumpere un automobil. Cu mari sacrificii din partea lui, Onofrei împrumută bani de la toţi

prietenii şi admiratorii, iar întreaga lui familie, timp de trei luni de zile, mâncă iaurt cu covrigi, cu excepţia lui Onofrei, care se refugie la restaurant. Copilul căpătă, (spre gloria lui Onofrei, care puse şi aceasta pe socoteala sacrificiilor făcute de el pentru mesaj, căpătă, zic, o tuberculoză galopantă. Onofrei, după ce tocă o parte din banii hărăziţi parastaselor şi cioclilor, merse la înmormântare în automobil proprietate personală şi particulară. Avea Onofrei şi un palton splendid, nou-nouţ pe el, cumpărat tot din banii ăia.

Apoi, tot ca să treacă pe sub curcubeu, îşi cumpără tot felul de vehicule cu tracţiune din ce în ce mai rapidă, mai perfecţionate, şi beţia vitezei îl cuprinse în aşa măsură, încât un timp uită chiar de curcubeu şi neglijă societăţile fondate de el, afară de cea a recuperării în palavre a timpului pierdut. Cotizaţiile bineînţeles că le aduna cu regularitate.

Se grăbea de plăcerea de a se grăbi… Apoi, mai târziu, amintindu-şi de curcubeu, observă cu uluire că viteza, oricât de avansată ar fi fost, era inutilă pentru atingerea idealului propus. Şi parcă şi curcubeul se arăta mai rar ca pe vremuri, când era tânăr!

Totul luă sfârşit când, într-o zi, cineva, un invidios, dar mai precis ca Onofrei în acţiuni, îi trase cu măciuca în cap. Onofrei nu avu timpul să vadă cine l-a pocnit. Crezu că poate chiar soarta rea, un destin mârşav, dar avu timp să vadă stele verzi, ceea ce-l consolă oarecum, dar numai vizual, că de intelect nu mai putea fi vorba, de faptul că nu putuse trece, cu toate sacrificiile făcute, pe sub neînduplecatul orizont sau măcar sub apoteoza curcubeului înălţat sus în onoarea lui Onofrei.

Dar, ca să se consoleze definitiv, şi cretinizat fiind de lovitură, Onofrei hotărî să-şi schimbe religia şi acceptă cu mare evlavie să se facă musulman.

Onofrei, fiind o fire romantică şi neputându-se consola cu una cu două de pierderea curcubeului, trecu pe sub toate religiile şi mereu cu aceeaşi încredere căci, cum nu era convins că există un singur adevăr sau măcar un singur Dumnezeu, îi era indiferent în care religie trecea. Criteriile fiind de ordin muzical, decorativ, sexual sau olfactic, trecerea era uşoară, mult mai uşoară ca pe sub curcubeu. Apoi ce-l mai ajută în măsură majoră la treceri a fost că, în fine, se hotărâse să fie consecvent şi, cum alesese instabilitatea mintală ca îndreptar, i-a fost facil să se ţină de cuvânt.

Trecerea la altă religie o făcea întotdeauna în deplină sinceritate. Şi când minţea, tot sincer era, chiar dându-şi seama că minte pe socoteala lui, căci de la o vreme observă că nimeni nu-i mai dă crezare, chiar când i se întâmplă să spună adevărul. Ceea ce nu-l împiedică să mintă în continuare cu sinceritate şi cu lacrimi în ochi. Onofrei era şi sensibil la frumuseţile naturii şi la preceptele morale. De

aceea Onofrei îl învinuia pe Dumnezeu de tot ce se întâmpla rău pe pământ, scoţându-se pe el însuşi mereu din cauză. El, Onofrei, spre neasemănarea lui cu Dumnezeu, era perfect.

Prudent fiind, s-a ferit de copil să creadă în coincidenţele cauzei şi efectului dar, cu timpul, maturizându-se şi observând că cifrele corespund uluitor cu realitatea gândită şi aplicată şi observând şi mersul stelelor pe cer, Onofrei, neputându-se lămuri, deveni superstiţios. Aceasta îi fu ultima religie, ultimul refugiu.

Muri nedumerit, strigând cu disperare: EU, EU, EU, înecându-se în propriul lui pronume scris cu litere majuscule: EU.

ONOFREI ŞI IOANA D'ARC

Onofrei nu ştia câţi ani are, căci de câteva zile îşi pierduse Buletinul de Populaţie. Îşi amintea însă perfect că, mai demult, stătuse de vorbă cu Ioana d'Arc. Asta foarte demult… dar Onofrei încă, se frământa cu cele ce se petrecuseră atunci. Nu numai că o cunoscuse pe Ioana d'Arc, dar şi stătuse îndelung de vorbă cu ea în timpul vieţii ei şi mai ales după moartea ei.

De ce să nu fi stat? Îi era mai uşor să vorbească cu ea decât cu nişte vecini care locuiau în acelaşi bloc şi cu care nu avea nimic comun. Dar cu Ioana! Oh! cu Ioana era cu totul altceva. Cu Ioana plânsese, se bucurase, se revoltase, se entuziasmase, apoi îndelung suferise. De ce, de ce fusese arsă pe rug?

Pe Ioana o iubea. Cât de dulce îi era să mărturisească aceasta. Şi ăsta era lucrul cel mai important! Ca să afirmi cu mâna pe conştiinţă că ai stat de vorbă cu cineva e necesar să poţi spune: „Îl iubesc". Am suferit şi m-am bucurat împreună cu el! Ce importanţă are când şi cum?! Pentru Onofrei era cert că o cunoscuse personal pe Ioana d'Arc şi înainte şi după moartea ei.

Acum Onofrei va profita că-şi pierduse Buletinul de Populaţie ca să se destăinuiască. Nu se temea. Nu avea Buletin, deci nimeni nu-l putea trage la răspundere, cel puţin câteva zile. Şi asta era enorm. Să nu poată afla nimeni cine eşti, unde locuieşti şi să nu ştii nici tu cum te cheamă, câţi ani ai, nici chiar dacă realmente ai trăit sau nu în timpul Ioanei d'Arc! Să nu te poată nimeni contrazice când spui că ai cunoscut-o personal!

Onofrei ştie cum era Ioana când avea patru-cinci ani. Îi văzuse ochii şi asta ajungea. Ar fi fost în stare numai cu atâta ca să afirme că văzuse un înger. Aşa au îngerii ochii. E sigur.

Onofrei se emoţionează până la lacrimi când se gândeşte la privirea îngerilor şi Onofrei, fără Buletin de Populaţie în buzunar, umblă năuc pe străzile Bucureştiului, privind intens la feţele oamenilor, la ochii lor şi caută, şi aşteaptă să întâlnească iar oameni

cu ochi ca ai Ioanei. Îi e dor de Ioana.

Înger cu chip de om. Aşa era Ioana, sau om cu chip de înger. E totuna.

Poate oare Onofrei să nu fie cutremurat şi să nu-şi amintească cât era de dulce copilul cu ochi de înger când se plimbau pe câmpii amândoi, ţinându-se de mână? Poate Onofrei să nu plângă amintindu-şi că aceeaşi mână a fost arsă pe rug de oameni cu chip de diavol?

Nu-i prea pasă lui Onofrei că şi-a pierdut Buletinul de Populaţie. Ştie că va căpăta unul nou. Era lucru sigur că în ziua în care se va hotărî, după o uşoară amendă, ţi se va da un alt Buletin şi va afla atunci şi cum îl cheamă şi câţi ani are, în fine, tot. Dar până atunci, Onofrei se simte în deplină libertate a fiinţei lui, că poate dispune de el în orice chip. Onofrei spera chiar că-i vor face un Buletin care-i va da o senzaţie de împrospătare a fiinţei lui. Cu Buletinul nou în buzunar, Onofrei poate că nu va mai plânge singur în hohote noaptea de mila Ioanei, înger ars pe rug de oameni-diavol. Dar dacă era cert că va căpăta Buletinul nou, nu era sigur că Buletinul va aduce tot ce aştepta el de la o viaţă nouă! Aşa că Onofrei profită de ocazie ca n-are Buletin deloc ca să se simtă, în aşteptare, la orice.

Ar putea merge chiar şi la Gara de Nord sau la Aeroportul Băneasa şi să aştepte pe cineva. Cine ştie? poate va sosi chiar el, Onofrei, din cine ştie ce ţară necunoscută, miraculoasă.

Onofrei îl întâmpină. Îl îmbrăţişează emoţionat. Demult îl aştepta să vină. Îl luă în braţe. Se aplecă spre urechea lui. Îl întrebă în taină:

— Eh! Onofrei, cum a fost?

Onofrei cel sosit din depărtări se uită cu spaimă în jurul lui, lăsă valiza jos din mână şi îi şopti lui Onofrei cel care îl aşteptase:

— Oamenii sunt cam la fel pretutindeni.

— Vai de mine!

— Da.

— Dar îngeri, îngeri ai văzut?

— Da, şopteşte Onofrei cel de curând sosit din voiaj, am văzut. Am văzut, dar prea puţini şi unii dintre ei erau chiar bolnavi.

— Cum? De ce?

— Se plictisesc.

— De ce?

— De durere că aşteaptă prea îndelung.

— Ce aşteaptă?

— Să fie mai mulţi îngeri pe pământ ca să preia ei comanda.

— Asta-i bine.

— Da, dar între timp îţi spun că s-au cam plictisit. S-au apucat de năzbâtii şi chiar unii şi-au cumpărat automobile şi fac viteză. Mor mulţi. Se fotografiază morţi prin gazete şi asta îi distrează. Alţii, din plictiseală, inventează tot felul de distracţii şi stupide şi periculoase.

Alţii se avântă în acte inutil eroice. Unii pretind că li s-a făgăduit că se va înfiinţa pace pe pământ şi nu vor să mai meargă la război şi duc lupte sângeroase împotriva războiului.

— Ce ne facem?

— Ce să ne facem? Să aşteptăm şi noi ca ei.

— O să ne îmbolnăvim şi noi…

— N-am ce-ţi face. Distrează-te şi tu!

Şi Onofrei cel cu valiza, după conversaţie, a plecat, şi Onofrei cel fără valiză a rămas în Gara de Nord sau Aeroportul Băneasa, aşteptând veşti de departe. Poate se întorc cocorii sau vreun cosmonaut.

Şi Onofrei începu iar să aştepte. E fericit că-şi poate permite luxul să aştepte. Sunt oameni care nu aşteaptă nimic. Onofrei însă aştepta.

Asta până va căpăta iar Buletin, căci după aceea va merge iar la slujbă şi va trăi ca toată lumea, nu hoinărind pe la gări şi aeroporturi. Onofrei tresări: îşi amintise tam-nesam de Ioana d'Arc când hotărâse să se azvârle din turnul unde fusese ţinută prizonieră. Zicea că va zbura. Onofrei credea că lucrul este posibil, dar nu ştia dacă Ioana va putea.

Ea a plâns:

— Te îndoieşti de mine Onofrei!

Onofrei tresări din nou. Nu se îndoia, dar se temea pentru ea. Dacă… Doamne… dacă?

Dacă ce? Ori că da, ori că ba, tot miracol era. Tot miracol, şi să se azvârle şi să zboare, îşi tot miracol să se azvârle şi să se sfarme. Ce, credeţi că e uşor să te azvârli sau uşor să zbori? Hai să ne azvârlim. Aveţi curajul să vă azvârliţi? Sau puteţi să zburaţi?

Onofrei se plimba îngrijorat de colo-colo pe aeroport. Bănuia că nici el nu poate să zboare, nici să se azvârle. Îl doare sufletul. Dar trebuie să recunoască adevărul. Şi asta este un miracol: să-ţi recunoşti mica măsură. Cinstit.

Dar Onofrei era nenorocit că nu avea suficientă grandoare şi că nu înţelegea cum vor putea fi oamenii ajutaţi ca să capete priviri de îngeri dacă nimeni nu se mai azvârle.

Onofrei nu asistase la azvârlirea Ioanei d'Arc din turn. Nu asistase din mai multe motive. Întâi pentru că îi era frică să nu se dovedească neadevărată credinţa ei şi adevărată lipsa lui Dumnezeu, apoi ca să nu o vadă sfărâmându-se acolo jos. Nu numai că el nu se azvârlea, dar laşitatea îl împiedicase să asiste… iar mai târziu când aflase că într-adevăr ea se azvârlise şi fusese lin purtată până jos, Onofrei a fost convins că asta-i adevărat şi a exultat de bucurie, dar nici atunci Onofrei nu se urcase în turn şi nu se azvârlise.

Ioana lui fusese purtată pe aripi de fraţii ei îngeri. Putea vreodată spune Onofrei că nu este adevărat, când el nu fusese acolo ca să vadă că nu este adevărat?! Pentru ce să nu creadă când nu văzuse?

Acum, de curând, Onofrei fusese la ţară cu nişte treburi (de altfel în drum spre sat pierduse Buletinul), şi acolo în sat, un om, ţăran cumsecade, îi spusese în deplină convingere:

— Ce cosmonauţi!! Minciuni ca să creadă proştii. Da' ce, noi suntem copii să credem să există Cosmos şi cosmonauţi?!

— Dar Lună există? întrebase Onofrei, tulburat.

— Da, există. O vedem.

— Dar stele?

— Da, şi stele, da' Cosmos nu. Ce-i aia?

— Dar gol există?

— Nu.

Furios Onofrei a rânjit:

— Nici la covrigi?

— Acolo poate că există, că-l vedem. Las' că ştiu eu, nu mă las păcălit cu una cu două!

Putea Onofrei să-l asigure că este adevărat că omul zboară în stele şi că din stele vor veni făpturi? Deci, de ce să nu creadă el, Onofrei, că Ioana sosise lin, purtată pe aripi de înger, jos pe pământ, când se azvârlise din turn, când el nu fusese de faţă şi nu controlase că nu-i adevărat?! Adevărat era că el nu putea să facă ce a făcut Ioana d'Arc. Asta da. Asta era sigur. Dar numai el era de vină, nu Dumnezeu, de neputinţa lui, căci până nu încercase să se azvârle, nu ştia că va fi sau nu purtat lin până jos, pe aripi de înger. Deci, neavând curaj, nu va afla niciodată.

Când o întâlnise din nou pe Ioana se simţi foarte ponosit că nu-i dăduse crezare.

— Te rog să mă ierţi că nu am crezut că ai să zbori, i-a spus.

Ea a răspuns:

— Era natural ca nici tu să nu mă crezi. Mă simt singură. N-am cu cine vorbi. Se vor împlini toate şi nimeni n-o să mă creadă.

Onofrei se chirci, zdrobit de ruşine.

— Iartă-mă, dar nu sunt nici acum capabil să cred că poţi.

— Taci! Taci! i-a spus ea cu glas de comandă.

În clipa aceea Ioana era înger cu spadă.

— Taci! Stai cu mine o clipă. Tu nu mă crezi, nu-l crezi nici pe Dumnezeu în stare să facă ce face, dar cel puţin eşti cinstit. Plângi de ruşine că nu crezi. Stai, Onofrei, întârzie o clipă lângă mine căci voi porni mai departe şi am nevoie să fiu încurajată, cu toate că groaza nu duioşia, groaza e cea care îmi dă aripi de foc pentru a nu porni iar.

— Groaza?! se miră Onofrei.

— Da, groaza. Mi-e groază de cât urât sunt oamenii în stare.

— Atunci…

— Atunci voi încerca să-i schimb. Asta e!

Onofrei dădu un ţipăt.

— Ioana, fugi! Fugi cât mai e timp!

— Nu! Nu!

Şi Ioana, înger cu aripi de foc, plânse.

— Voi rămâne… voi încerca…

Onofrei şopti:

— Ar fi un miracol mai mare ca cel din… turn… Ştii, azvârlirea în gol, dacă i-ai putea schimba.

— Taci, taci, a spus ea. Orice cuvânt e zadarnic. Voi încerca. Şi voi lăsa cu limbă de moarte ca toată lumea să încerce. Oricine va îndrăzni, să încerce.

Onofrei se cutremură:

— Predici inutilul.

Ioana zise:

— Onofrei, îţi voi spune acum o taină sfântă, cea mai mare taină, cea pe care se bazează însăşi progresul şi existenţa stelelor – pământul fiind socotit şi el stea. Iată: bunătatea are în sine mai multă putere ca răul.

Onofrei surâse sceptic:

— Nu cred. Devii sentimentală. Sirop!

— Nu. Socoteala-i simplă: gândeşte-te că dacă răutatea ar fi suficientă ca să distrugă pe oameni, demult ei n-ar mai exista, căci este mai multă răutate ca bunătate pe pământ.

— Da… da… dar cine ştie ce şmecherie se mai ascunde şi aici… ce socoteală… ce interese!

— Nimeni nu cunoaşte care picătură va face să se reverse paharul. Poate… cine ştie?… chiar tu, Onofrei…

Onofrei strigă:

— Nu, nu, eu nu!… Refuz!

— Poate chiar eu… şopti Ioana pierdută în gânduri.

— Au să te judece oamenii pentru orgoliu. Nu au să suporte că vrei să-i ajuţi.

— Se poate.

— Nu te avânta.

— Nu pot.

— Stai liniştită. Stai acasă.

— Nu pot.

— Dar în definitiv tu ce vrei să faci? Ce scop ai? o luă Onofrei de scurt.

— Nu ştiu exact. Mi se va arăta de la sine ce am de făcut.

— Orbeşte, se indignă Onofrei.

— Toţi mergem orbeşte, dacă orbeşte merge soarele.

— Ioana, nu mai vorbi în bobote, că-i periculos…

— Ştiu, dar mie nu-mi pare că-s bobote.

— Importantul e ce li se pare celorlalţi.

— Nu. Importantul e ce mi se pare mie.

— Din ce în ce mai periculos tot ce vorbeşti tu… Nu-i a bună!

— Ştiu, dar n-am ce-ţi face. Fii tu prudent dacă poţi. Pe mine nu mă interesează, ştii bine.

Şi Onofrei ştia. Era inutil să încerce. Nici pe soare Onofrei nu încerca să-l sfătuiască în anumite momente să fie altfel decât era. Cu toate că, de câteva ori, încercase. Se aşezase în genunchi în faţa răsăritului roş şi rotund şi-l rugase frumos, cu alese cuvinte, să fie mai blând, mai potolit.

Fusese tocmai un an de secetă – dar degeaba, soarele se pare că nu auzise. Lume multă murise. Dar cine ştie căror motive se datora furia soarelui. Abia se terminase războiul şi poate soarele îşi amintea ororile săvârşite de către oameni. Se înroşise de ruşine.

Apoi a fost o vreme când Onofrei a pierdut-o din vedere pe Ioana d'Arc.

Omul nu-şi aduce aminte întotdeauna să gândească la ce este important. Inventează tot felul de distracţii ca să nu gândească la ce trebuie să-l preocupe. Unele invenţii, pentru a uita, sunt periculoase, altele cretine, altele oribile, lupte cu tauri, curse de motocicletă, pierde averea la bridge şi se împuşcă. O înmormântare e o distracţie, nu glumă! Şi aşa reuşeşte să se mai gândească la Ioana d'Arc.

Onofrei se învinuia că o pierduse din vedere un timp. Când şi-o aminti, a fost uluit de purtarea lui. Ceru iertare Ioanei şi începu iar să stea cu ea. Se întoarse la Ioana. Ea nici nu i-a amintit că o părăsise. Vorbi cu el ca şi cum ar fi fost în continuare:

— …acum sunt victorioasă. Am stat alături de rege la încoronarea lui. Eu l-am făcut rege. Am să…

Ioana arăta bine. Părea sănătoasă şi privirea îi era mai zglobie. Avea o înfăţişare sportivă.

Uluit, Onofrei, în loc să se bucure, se întristă.

— Ei, acum… ai să te potoleşti…

— Nu, zise ea. N-am să mă potolesc. De ce să mă potolesc? Abia acum încep cu adevărat. Dumnezeu m-a ajutat. Pentru ce să mă opresc? Am să-mi cumpăr şi bilet la loterie. Am noroc!

Un simţ ciudat îl înfiora pe Onofrei. Probabil că asemenea fior îi cutremură pe câini când, înaintea tuturor, presimt o moarte, o nenorocire, şi urlă.

— Ioana, hai să ne întoarcem la tine în sat să paştem oile…

— Nu pot. Am treabă.

— Ce treabă?

— Trebuie să păzesc ce am câştigat, nu oile.

— Adică să beneficiezi?

— Oh! Vai, Onofrei! Mă insulţi!

— Roagă pe Dumnezeu să te poarte pe aripi de înger departe de

aici, oriunde, dar departe de succesele tale. Ascunde-te! Eu am să vin mai târziu, pe căi naturale, după tine.

— Nu se poate.

— De ce?

— Am treabă.

— Ce treabă?

— Să păzesc ce am cucerit, nu oile.

— Ispiteşti, Ioana!

— Am încredere în Dumnezeu.

— Nu. Când ai sărit din turn ai avut încredere şi n-ai ispitit. Acum însă ispiteşti.

— Eu nu văd nicio diferenţă. Cu ce drept mă judeci?

— Mi-a plăcut atât de mult ce-ai făcut până acum! Acum mi-ar place să dispari. Nimeni să nu mai ştie niciodată de tine. Să treci direct în legendă.

— Asta-i bună! Eşti demodat!

— Ioana, ai început să vorbeşti ca toată lumea.

— Sunt om.

— Erai înger.

Onofrei era încă la aeroport şi se aştepta iar pe sine. Nu avea pe altcineva cu care discuta. Dacă Onofrei, cel plecat, va veni la data asta cu ştirea senzaţională, descoperită cine ştie în ce manuscrise vechi, că Ioana d'Arc nu fusese prinsă, judecată şi arsă pe rug?

Dar nimeni nu sosi cu astfel de veste, şi Onofrei trebui să se obişnuiască iar cu ce ştia: Ioana fusese arsă pe rug.

Ioana fusese arsă pe rug şi totuşi mai putea trăi încă Onofrei. Cu toate că aflase că Ioana fusese arsă pe rug – adineauri Onofrei băuse cu plăcere o cafea acolo la restaurantul aeroportului – dar proba că putea trăi şi bea o cafea acolo la aeroport, pentru că, în decursul vieţii lui, mai aflase şi de alţii – ah! şi de câţi – că fuseseră arşi pe rug sau, în fine, că li se mai întâmplaseră lucruri cam asemănătoare. Onofrei îşi da seama că el nu se putea sinucide de fiecare dată şi că între timp se obişnuise în aceste întâmplări. Căpătase dexteritatea în a răbda ca oamenii să se ardă pe rug unii pe alţii.

Onofrei îşi aduse aminte de Ioana şi suferi din nou pentru că pe ea o cunoscuse personal şi cu asta nu se putea obişnui.

Onofrei, aşteptând aşa pe celălalt Onofrei care nu sosea, deodată – spre marea lui uimire – o văzu pe Ioana d'Arc cum coboară dintr-un avion fără destinaţie şi vine spre Onofrei. Onofrei se uită cu spaimă în jurul lui, dar observă cu mare destindere că nimeni în afară de el nu o vedea pe Ioana.

Ea era înduioşător de simplu îmbrăcată, aşa ca atunci când păştea oile. Modestia ei era a oricărui timp, a oricărui secol. Nu era deloc demodată, poate numai deplasată prin simplitate.

— Ioana! strigă Onofrei ca să-i atragă atenţia.

— Pe tine te căutam, Onofrei! spuse ea. Mai aveam să-ţi spun ceva şi am venit. Nu aveam pace.

— Eşti vie? Nu te-au ars?

— Ba da, m-au ars, dar asta e altceva. Acum aveam de discutat cu tine tocmai despre această problemă.

— Stai o clipă, să-mi revin din surpriză!

— Nu-ţi pierde vremea cu fleacuri. Ce-a fost a fost, acum e vorba că trebuie să discutăm problema, căci pentru mine este încă actuală.

— Şi pentru mine. Îţi spun drept, tocmai, la tine mă gândeam. Oh! Ioana, aşa de mult aş fi vrut să nu te fi ars!…

— Şi eu, dar e prea târziu. E fapt împlinit. Acum însă…

— Unde locuieşti? Tot în sat la Domrémy?

— Nu, cu totul într-altă parte.

— Să-mi dai adresa.

— O să fie greu.

— N-ai încredere în mine?

— Ba da, dar n-am adresă.

— Şi eu mi-am pierdut Buletinul.

— Asta a facilitat mult reîntâlnirea noastră. Dar pe cine aştepţi?

Onofrei se sfii, să spună că pe sine se aşteaptă. I-a fost teamă să nu-l creadă nebun, sau poate să se ofenseze că n-o aştepta pe ea. Bâigui:

— Aşa… pe oricine… E plăcut să aştepţi pe cineva. Am atâţia oameni pe care nu i-am mai văzut demult şi nu sunt sigur că vreodată îi voi revedea… rude… prieteni… Merg din când în când pe la gări, aeroporturi, şi-i aştept. Mi-e teamă să nu scap vreo ocazie.

— Sunt morţi?

— Unii da, alţii nu. Depinde. Cu unii, morţi sau vii, n-aş mai avea ce vorbi, cu toate că mi-e dor de ei… nu m-ar înţelege. Totuşi, îi aştept.

Ioana îl întrebă eu timiditate

— Cu mine ai ce vorbi?

— Cu tine da, dar mi-e frică, mă tem!

— De ce?

— Să nu fiu implicat în procesul tău… că n-ar fi de niciun folos. Nu te mai pot ajuta să nu te ardă dacă te-au ars.

Ioana rămase pe gânduri. Şopti:

— Totuşi… totuşi ar fi mai bine să avem puterea să discutăm. Când eram pe rug mi-am dat seama că ai avut dreptate.

— Eu?

— Da. Trebuia să mă întorc la oi, să pasc oile. L-am ispitit pe Dumnezeu. Mi-am ispitit soarta.

Onofrei plecă fruntea. Se frământă:

— Am azvârlit şi eu atunci aşa… o vorbă.

— Vorba s-a potrivit. Ai aruncat-o şi ai izbutit în plin. Ăsta a fost ultimul meu gând: să cer iertare că n-am ştiut să mă opresc la timp. Vorba ta: Am vrut să beneficiez de succes.

— Era natural.

— Uite, Onofrei, nu căuta acum să mă consolezi, că nu se poate… Când cineva plăteşte cu viaţa, înseamnă că a înţeles şi că a fost iertat. Nu mai e nevoie să mă ierţi şi tu. Mai bine felicită-mă că am înţeles, că nu este uşor să înţelegi aşa ceva. Asta am vrut să-ţi spun. De asta am venit la tine. Trebuia să ştii şi tu. Eşti singurul om care mi-a spus să mă întorc la oi, la simplitate.

— Şi ce-ar fi fost atunci?

— Oh, atunci s-ar fi putut cu mine poate încă vreo minune nouă, mai mare…

— Mai mare?

— Da, şi de care nimeni n-ar fi aflat vreodată. Şi acum, te las, plec.

— Unde?

— Să pasc oile. Sunt blânde. Mă iubesc.

Şi Ioana dispăru.

Onofrei era singur şi-şi dădu seama că nu mai aşteaptă pe nimeni. Dar îi era inima bună, ca o pâine caldă.

Hotărî că a doua zi va merge să-şi facă un Buletin nou. Şi că apoi va merge la slujbă. Va iscăli la oră fixă condica de prezenţă. Se bucura să-şi revadă colegii.

ONOFREI ŞI SECOLUL VITEZEI

Mai fusese o dată acolo. Acum Onofrei ar fi ştiut să meargă cu ochii închişi.

Onofrei se îmbrăcă frumos, era duminică, şi o porni. Întâi se duse la o florărie, şi cumpără un ghiveci cu o zambilă albă, apoi se urcă în tramvaiul 13 din staţia Obor, adică aproape chiar din faţa Oborului, acolo unde se clădiseră anul trecut pădure de blocuri noi. „Ce comod ar fi fost să se fi făcut staţia chiar în faţa casei mele. Nu m-aş mai fi gândit să-mi cumpăr automobil.”

Tramvaiul era ticsit. Un tânăr, când îl văzu pe Onofrei, [se ridică şi îi dădu locul;] se simţi deodată bătrân, bolnav, neputincios, mâncat de molii, mirosind a naftalină, zaharisit, ramolit, gaga, inutil, din secolul trecut, demodat, dar se resemnă, mulţumi şi se aşeză. După cinci minute Onofrei văzu o fată tânără, picantă, fardată, minijupă, părul tapat jumătate metru înalt, care sta lângă el în picioare. Genunchii ei atingeau genunchii lui. Onofrei se ridică şi-i oferi locul. Ea acceptă surâzând, privindu-l cochet. Onofrei se simţi tânăr, voinic, sănătos, erou, vioi, cuceritor, îmbărbătat, viril. De recunoştinţă cugetă o clipă să-i dea ei zambila albă, dar se răzgândi din timiditate. Prea mare

aventură! Apoi, acolo unde mergea, era poftit la masă, era potrivit să sosească cu o floare.

După câteva minute Onofrei găsi un loc şi se aşeză iar. Sta cuminte cu floarea în poală.

Tramvaiul era supraîncărcat. Oamenii cu pachete, fileuri, coşuri, damigene, sticle în mână şi în braţe, se împingeau, se înghionteau, vorbeau, se interpelau de la un capăt la altul, se certau sau se întrebau de sănătate. Trei transistori cântau trei melodii diferite. Un copil mic urla din când în când: „Vreau cu barca în Cişmigiu”. Un bătrân îndruma lumea pe calea cea bună. El ştia tot. Se auzeau hohote de râs tineresc, nebunesc. Cu umerii, cu picioarele, cu şoldurile, cu mâinile, schiţau un dans. Copilul mic urla: „Vreau cu barca în Cişmigiu”. Comod aşezat, zambila pe genunchi, Onofrei gândea: „Eu de aş fi fost de la direcţia tramvaielor aş organiza altfel transporturile în comun… Nu ştiu cum dar… în fine aş găsi eu o metodă să nu mai fie îmbulzeală…”

Totuşi Onofrei se simţea bine în gloată, legănat de mersul tramvaiului. Era liniştit. Ştia unde merge. La staţii oamenii coborau, se înghionteau, se urcau gălăgioşi, se îmbrânceau hotărâţi.

O staţie, două, trei, patru, zece o mie de staţii, toate la fel. În tot cazul, după două ore de mers, Onofrei realiză că era cu două ore tramvai viteză mai aproape de Paris şi se bucură. Se uită pe geam. Vedea lumina vitrinelor, a caselor, vehiculelor, forfota oraşului. Între timp începuse să se întunece. Foarte încet, dar sigur. Odată cu întunecarea, tramvaiul pătrunse într-altă lume decât cea omenească. Poate lumea piticilor, căci după un timp casele se micşorară din ce în ce. Apoi totul dispăru. Tramvaiul ajunse în plin vid. Un beţiv începu să cânte, apoi înjură. Pe nimeni. Pe toată lumea. Tramvaiul deraie. Hurducăi pe caldarâm. O parte din lume coborî şi împinse tramvaiul marşarier până îl repuse pe şine. Onofrei cu zambila pe genunchi sta cuminte: Ştia unde merge.

„Totuşi, îşi zise, pentru epoca asta modernă când omul o porneşte spre stele, încă sunt lucruri cam rămase în urmă! Eu să fiu în locul conducătorilor statelor, m-aş grăbit mai mult, aş da ordine clare şi hotărâte şi aş schimba totul imediat. Sub domnia mea totul ar fi perfect. Aş ordona să se perfecţioneze şi oamenii. Şi, într-atâta perfecţiune, oamenii ar fi fericiţi. Secolul vitezei s-ar numi secolul în care aş dirigui eu!” Onofrei era încântat de el!

Apoi se iviră blocurile noi. Erau identice cu cele din Obor de la care pornise Onofrei. Pădure de blocuri. Toate la fel, ca o pajişte de flori uriaşe. Erau albe cu petale colorate în formă de ferestre. Prudent, Onofrei începu să întrebe în gura mare pe toată lumea:

— Mai este mult până la staţia Ghiocelul?

— Mai este.

— Câte staţii?

Fiecare socoti în felul lui şi fiecare îi dădu lui Onofrei alte lămuriri precise:

— Cinci, patru, opt, trei…

Se contraziseră vehement între ei:

— Cum cinci, frate?

— Sigur cinci.

— Sigur opt.

Onofrei începu să se uite îngrijorat la cei din jurul lui. Prudent, se postă lângă uşă şi cu tot întunericul căută să citească tabelele indicatoare, gata pregătit să se repeadă jos.

— Dar unde mergeţi?

— La o familie la masă.

— Nu frate, ce adresă căutaţi?

— Cobor la Ghiocelul şi cunosc blocul. Am mai fost.

— Dar ce adresă?

— Cunosc blocul, etajul III, apartamentul 56.

— Dar ce stradă?

— Lângă staţie. Chiar acolo.

Încet tramvaiul începu să se golească. O staţie, încă o staţie. Deodată cineva strigă la Onofrei:

— Coboară domnule, ce stai, că am trecut de Ghiocelul, suntem la Trandafirul.

Lumea, serviabilă, îl îmbrânci pe Onofrei care se trezi cu zambila în braţe şi cu picioarele într-un noroi gros. Onofrei gândi: „Oricât, ar fi trebuit să se cureţe noroiul tocmai aici unde coboară lumea. Iată, mi-am murdărit pantofii! Ce o să spună oamenii când le-oi intra în casă, murdar! O fi românul deştept dar nu are metodă de lucru.” Onofrei privi în jurul lui. Pădure de blocuri. Strada nepavată încă se canaliza.

Trandafirul, citi Onofrei pe tăbliţa staţiei. Întrebă pe un trecător:

— Vă rog, ştiţi unde este staţia Ghiocelul?

— S-a desfiinţat acum câteva ceasuri.

— Dar unde era înainte, mă rog?

— Mergeţi înapoi şi întrebaţi.

— Mulţumesc.

Zambila mirosea delicios. Aerul era curat, proaspăt. Noroiul cleios. Îi plescăiau pantofii în glie. Onofrei o porni înapoi. Strada largă era destul de pustie. Blocurile, în dreapta şi în stânga, cu nenumărate ferestre luminate, erau despărţite de stradă şi deci şi de Onofrei, de şanţul săpat pentru canalizare şi de maldărele de pământ scos din şanţurile acelea. Pământ moale şi ud. Onofrei vedea siluete negre urcând uriaşele muşuroaie de pământ, apoi dispărând, poate în şanţuri, poate în case… Dacă va găsi locul unde a fost staţia Ghiocelul va găsi şi blocul. Va sosi cu întârziere la masă, desigur murdar pe

pantofi, dar va sosi.

Cu zambila în braţe, Onofrei merse şi întrebă iar pe trecători de Ghiocelul.

— Chiar aici a fost.

— Unde?

— Chiar aici.

„Deci, îşi zise Onofrei, au desfiinţat staţia şi nu le-a dat prin carp, să puie tăbliţă, aşa, ca să se poată orienta omul! Totuşi probabil ăsta este blocul unde sunt poftit la masă". I se făcuse foame.

Îşi luă curajul în dinţi şi începu ascensiunea mormanului de pământ proaspăt săpat, care, se afla în faţa blocului. Se înfundă în glod până la glezne, mai sus, noroiul îi pătrunsese în pantofi, dar nu-i păsa. Important era să nu cadă în şanţ. Îşi aminti de toţi acrobaţii pe care îi văzuse la circ în copilărie. Zambila mirosea delicios.

Ajunse la bloc. Picioarele – grele de noroiul de pe pantofi şi din pantofi. Intră în bloc. Recunoscu blocul. Of! încălzire centrală, lumină electrică, curat, aspirator! Splendid!

Totuşi, el, Onofrei, dacă ar fi fost administratorul blocului, ar fi împodobit intrarea şi holul cu plante verzi. Onofrei căută cutia cu „reclamaţii şi sugestii", nu o găsi, dar se mângâie gândind că de fapt nu luase cu el nici stiloul şi nici hârtie.

— Mă rog, etajul III, apartamentul 56.

— Şi ce doriţi? Pe cine căutaţi?

— Pe tovarăşul inginer Vasile Popescu.

Portarul căută în repertoar şi zise:

— Etajul III?

— Da.

— Apartamentul 56?

— Da.

— Stă tovarăşul Dumitru Ionescu.

— Cum? Nu se poate. Stă Vasile Popescu.

— Că oi fi ştiind dumneata mai bine ca mine.

— Că am mai fost.

— Vi se pare. Ce adresă căutaţi?

— Cunosc blocul. Ăsta e.

— Toate blocurile sunt la fel. Mi se pare că vă arde de glumă?

— N-a fost aici staţia Ghiocelul?

— A fost, dar ce dacă a fost! Lumea se schimbă. Acum şase luni nu erau nici blocuri pe aici. După dumneata ar trebui să încremenească lumea! Zi că ai uitat adresa şi nu mă mai contrazice pe mine.

Onofrei suspină. Şi întrebă smerit:

— Ce mă sfătuieşti să fac?

— Să vă aduceţi aminte de adresă.

— Şi altceva?

— Tot asta.

— Era chiar în staţia Ghiocelul.

Portarul reflectă:

— Uite, zise, mergeţi în capul străzii şi luaţi blocurile de-a rândul.

— Da, este o idee.

Onofrei încurajat o porni.

Cu zambila albă în braţe începu să urce şi să coboare mormanele de noroi cleios, clisos. Sus, jos, sus, jos. Se clătină, alunecă, se îndreptă, căzu în mâini, ridică zambila, se şterse cu batista, o porni iar, alunecă până la marginea şanţului, se poticni, privi cerul fără nicio stea, alunecă iar. Sus, jos, sus, jos. Când ajungea sus pe mormanele de noroi vedea până departe decorul. Vedea tramvaiele care lunecau luminate… Se opri, căută să-şi amintească adresa exactă. Strada? Numărul? Zadarnic, nu-şi amintea. Repetă mecanic, că doară-doară şi-ar aminti şi restul, etaj trei, apartament 56, strada… numărul… etaj trei…

Luptând cu moroiul, Onofrei hotărî că dacă el ar fi fost cu construcţia de cartiere noi, ar fi clădit blocurile după ce ar fi instalat telefoanele, electrica, canalizarea şi ar fi pavat străzile. „Aşa nu m-aş fi murdărit pe pantofi şi aş fi putut telefona prietenului meu şi el mi-ar fi amintit adresa exactă!” Dar Onofrei nu avu timp să transforme şi să perfecţioneze totul căci ajunsese la un bloc nou-nouţ, curat şi cochet şi… la fel ca toate celelalte. Intră.

Primul bloc, al doilea bloc, al treilea bloc. Intră, la fiecare. Cald, curat, lumină:

— Vă rog, etajul trei, apartamentul 56, familia Popescu.

— Popescu?! Aşi! da de unde! Vasilescu, Dumitrescu, Georgescu, Constantinescu, Ştefănescu…

— Şi Popescu, Vasile Popescu, nu?

— Stă un Popescu Grigore la etajul 8, ap. 150. Dar ce adresă căutaţi?

— Blocul din staţia Ghiocelul.

— S-a desfiinţat.

— S-a desfiinţat staţia, dar nu blocul. Unde a fost înainte staţia Ghiocelul?

— Cam între cele două staţii rămase în vigoare.

— Mulţumesc.

Sus pe muşuroi, jos în şanţ, sus pe morman, jos în şanţ. Picioarele din ce în ce mai grele, Onofrei gâfâie. Simte cum îmbătrâneşte, cum cheleşte, cum i se clatină dinţii, cum face zbârcituri la ochi. E depăşit de secol. Pe vremea lui nu se desfiinţau staţiile şi nu se clădeau blocuri. Dacă ar fi să fie el cu hotărârile edilitare, altfel s-ar petrece lucrurile. Mai multă ordine, mai multă disciplină… totuşi chiar şi aşa… dacă acum şi-ar aduce aminte adresa şi asta ar simplifica

lucrurile… Zambila miroase delicios dar îl încurcă. Se hotărăşte. O sărută şi o aşază frumos pe un vârf de noroi. Albă, zambila părăsită îl privi lung din urmă.

Onofrei ajunse din nou la blocul unde mai fusese.

— Etajul trei, apartamentul 56, familia Popescu.

— Întrebaşi acum un ceas. Vorbirăm. Ţi-am spus. Acolo stă familia Ionescu.

— Eram poftit la masă!

— În toiul nopţii? Cine te crede!

Onofrei plecă mai departe. Mai erau câteva blocuri necercetate. Onofrei o porni. Sus pe noroi, jos în şanţ… Apoi blocurile se terminară. După, venea câmpul negru ca un gol. Acolo, la anul se vor clădi alte blocuri, toate la fel. Pădure.

Când Onofrei ajunse în câmp făcu stânga-mprejur şi, ca să-şi facă deplin datoria, luă din nou blocurile de-a rândul, în răspăr. Intră iar în toate blocurile. La toate blocurile portarii îl înjurau. Când ajunse şi intră a treia oară la blocul unde mai fusese de două ori, portarul se închină.

— Ptiu! Piei drace!

— Eram poftit la masă. Mă aşteaptă!

— Cine frate?

— Familia Popescu. Etajul III, apartamentul 56.

— Stă familia Ionescu. N-ai decât să te duci să vezi singur.

Onofrei o luă pe scară în sus. Era mai uşor ca pe muşuroaiele de noroi. Ajunse sus, etajul III, apartamentul 56. Sună. Uşa se deschise. În cadrul uşii apăru viu şi natural bunul lui prieten Vasile Popescu în persoană.

— Onofrei. Tu eşti! Credeam că nu mai vii! Ai întârziat!

Toată familia sosi în cămăşi de noapte, sculaţi din somn, să-l primească.

Onofrei întrebă visător:

— Ce interes o fi avut portarul să-mi spună că aici stă familia Ionescu?!…

— Dragul meu, am pus apartamentul pe numele socrului meu. Îl cheamă Ionescu.

După câteva clipe sosi portarul:

— Vă rog, spuse, a fost adineauri un nebun care întreba de apartamentul 56… Nu ştiu unde a dispărut!

*

Foarte târziu, Onofrei plecă de la familia Popescu încântat de primire, sătul de mâncare şi ameţit de vinul şi coniacul băut. Era şi frânt de oboseală.

Afară burniţa. Onofrei trecu peste un morman de noroi cleios.

Alunecă, se propti, căzu în patru labe, se ridică, se uită îngrozit în şanţ, găsi o punte îngustă de scânduri care, sub pasul lui, se clătină periculos. Onofrei îşi făcu cruce, transpiră rece, trecu şi se află teafăr dincolo de şanţ, în mijlocul drumului. De departe sosea un tramvai fantomă. Onofrei o luă la goană, trap săltat, să-l prindă, să nu-l scape. Sosi în staţie, indiferent care, o dată cu tramvaiul 13, se azvârli avântat şi se urcă în el. Era gol. Taxatorul moţăia, vatmanul moţăia. Onofrei nu luă bilet din delicateţă ca să nu-i deranjeze, se aşeză comod şi, imediat, în dulcea legănare a tramvaiului, moţăia şi ei.

Tramvaiul fantomă nu se oprea la nicio staţie. Parcă îl apucase strechea. Onofrei obosit moţăia mai departe cu voluptate.

Când, într-un târziu, se deşteptă, privi atent în stradă prin fereastra aburită, udă de burniţă. Afară era ceaţă. Nu cunoştea cartierul. Blocuri… blocuri, pădure de blocuri toate la fel… dar parcă nu era Oborul, cartierul lui… Oare să fie tramvaiul ăsta 13 un tramvai cu parcurs rotund şi îl adusese din nou spre familia Popescu… sau…?!

Îl deşteptă pe taxator.

— Mai e mult până la Obor?

— Care Obor?

— Obor, Obor.

— Ce Obor domnule, ce Obor?

— Obor, domnule, Obor!

— Azi mergem la Depou. Ne retragem.

— De ce nu mi-ai spus?

— Da’ ce, m-ai întrebat?

— Dar… staţia Ghiocelul…

— S-a desfiinţat.

— Atunci măcar Trandafirul unde este? Nu e pe aproape?

Onofrei întreba gândind că ar fi mers iar la familia Popescu.

Cunoştea blocul, ar fi mers cu ochii închişi, şi i-ar fi rugat să-l găzduiască.

Taxatorul îl privi uluit:

— Ce Trandafir, ce Ghiocel: Adineauri spuseşi că vrei la Obor.

— Da, e drept, aş prefera totuşi la Obor.

— Oi fi preferind, dar noi mergem la Depou.

— Ce mă fac tovarăşe?

— Faci ce vrei.

— Vreau să merg acasă.

— N-ai decât. Ce, te opresc eu?

— Opreşte tramvaiul să cobor.

— N-avem staţie. Nu mă lasă regulamentul.

— Nu ne vede nimeni. E noapte.

— Stai frate că nu mai e mult până la Depou şi oprim.

— Ce să fac la Depou? Eu locuiesc într-altă parte.

— Ştiu şi eu ce să zic! Unde locuieşti mata?

— Etajul trei apartamentul cincizeci şi şase. Oh! pardon tovarăşi, ăsta e la Ghiocelul.

— Ce eşti beat? Ghiocelul s-a desfiinţat.

— Da, ştiu. Dar, mă rog, cartierul Obor s-a desfiinţat şi el?

— Nu. Încă nu.

Onofrei dormi la Depou, pe o bancă într-un tramvai. Îi era frig. Tremura. Îl dureau mădularele. Avea insomnie. Gândea: „Să fi fost eu Dumnezeu organizam totul altfel… nu ştiu cum, dar în tot cazul mult mai bine… mai ales chestia cu tramvaiele…”

ONOFREI ŞI PROPRIA LUI ÎNMORMÂNTARE

Onofrei auzise de o mie de ori că numai la nenorocire îţi cunoşti adevăraţii prieteni, dar el era convins că cea mai bună ocazie pentru a-i cunoaşte ar fi totuşi propria ta înmormântare. De aceea, curios din fire, Onofrei aştepta cu nerăbdare să moară. Voia să vadă cum o să fie!

Îl interesa mai ales să vadă cum se va comporta… la această ocazie, Laura, nevasta lui.

Cu toate că erau căsătoriţi de peste douăzeci de ani, totuşi Onofrei îşi da seama cu luciditate că ea rămăsese pentru el o enigmă. Oare îl iubise? Îl iubea încă? De ce rămăsese cu el toată viaţa? Ce o legase de el?

Ea îi jura că niciodată nu-i plăcuse niciun bărbat, la pat, aşa cum îi plăcuse el, cu toate că, în acelaşi timp, îi jurase că fusese virgină la căsătorie şi că nici nu-l înşelase niciodată. Din pudoare, Onofrei nu căuta să pună la punct aceste mici scăpări de vedere logistice… Apoi mai erau şi alte probleme, multiple, care ar fi putut fi rezolvate la înmormântare!

Onofrei se frământa: „Deci, îşi zise, va trebui să mor ca să rezolv problemele vieţii. Dar mai întâi ar trebui să rezolv ce mă interesează mai mult: să trăiesc sau să-mi clarific ideile!” Ce-l frământa cel mai mult pe Onofrei era certitudinea că, după moarte, o dată îmbogăţit cu această nouă experienţă, nu va mai putea beneficia de ea, căci dacă, de pildă, va fi văzut că nevasta îl înşală, şi poate cu cel mai bun amic, şi chiar dacă ar fi aflat că-l înşelase toată viaţa, şi că ei, nevasta şi cel mai bun prieten, aşteptaseră moartea lui, şi chiar dacă i-ar fi văzut făcând amor pe însuşi catafalcul lui, ce-ar mai fi putut face Onofrei? Se putea oare ca el, cel mort, să-l provoace la duel pe cel viu ca să-şi răscumpere onoarea şi să-şi potolească astfel furia dezlănţuită?

De fapt, Onofrei mai murise de câteva ori, dar aceasta nu conta, căci toată lumea moare de atâtea ori! Numai că nu toată lumea îşi dă seama că a murit. Continuă să existe crezând că sunt vii!

Onofrei nu s-ar fi mirat deloc, având în vedere această teorie a

morţii succesive, repetate, dacă – după moartea lui definitivă şi oficială – adică cu înmormântare cu tot – s-ar fi născut din nou, copil nou-născut şi nevinovat. Auzise chiar că această posibilitate s-a emis ca teorie, unii zic ca certitudine, şi că milioane de oameni cred în ea, dar asta nu-i ajunge lui Onofrei ca să fie convins de veracitatea teoriei. El dorea o experienţă concretă, a lui personal, pozitivă, de netăgăduit, şi mai ales dorea (îi părea că asta ar fi constituit o dovadă absolută) să-şi aducă aminte că mai trăise şi altădată – să-şi amintească detaliile, cu toate că, în acelaşi timp, era lămurit lucru că, de fapt, Onofrei uitase şi ce mâncase la prânz acum şapte zile, ceea ce nu dovedea deloc că nu mâncase atunci. Oh! dar până îşi va putea aminti că este etern, şi deci să-şi amintească şi ce mâncase şi de câte ori trăise, Onofrei experimenta morţile lui succesive şi învierile lui tot succesive (resemnat sau nu, totuna era), aci pe pământ, zi de zi.

Altă experienţă nu găsea Onofrei la faptul, de pildă, că-i trecuse amorul pentru Laura, soţia lui. La început, când o iubise, simţise că este pentru toată viaţa, că fără ea nu poate trăi. Sincer. Apoi îi trecuse amorul. Deci el, Onofrei, murise.

Sau altă dovadă: Unde îi era trupuşorul fraged de la trei ani, cinci ani, optsprezece ani? Dispărute în misterioase morţi succesive! Clar!

Oh! Onofrei ar fi putut chiar scrie aceste lucruri în versuri cu rimă la coadă. Ar fi muiat poetic pana de gâscă în propriile lui lacrimi care, pentru această ocazie, ar fi fost roşii ca sângele!

Onofrei, cu timpul, se obişnuise să moară mereu. Onofrei era conştient că aşa se face reînnoirea lui. Numai aşa putea trăi în eternitate: murind, căci ce nenorocit ar fi fost Onofrei dacă, la treizeci de ani, ar fi fost forţat să se joace cu calul de lemn, sau acum, la patruzeci de ani, să trebuiască s-o iubească încă pe Laura ca la douăzeci de ani! Ce noroc că el, cel de atunci, murise.

Fusese o vreme când Onofrei nu ştia că e bine că moare din când în când. Onofrei îşi amintea că, la început, plânsese la toate propriile lui morţi. Şi când i se luase calul de lemn, spunându-i-se brusc, fără menajamente, că nu mai e copil, că s-a făcut mare, plânsese, şi plânsese şi atunci când îşi dădu seama că nu o mai iubeşte pe Laura.

Apoi se învăţase să moară.

Ce dorea însă Onofrei aprig era să înveţe a muri şi de moartea cealaltă, cu înmormântare oficială, înscrisă în registrele Sfatului Popular, cu discurs şi convoi în faţa gropii şi să nu-i pese, dezbărat de greutăţile tuturor greutăţilor de pe pământ.

Onofrei însă era curios să vadă cum se va comporta Laura la această ocazie, adică la înmormântarea lui oficială, căci de celelalte morţi succesive ale lui Onofrei, Laura nu aflase (cu toate că lângă ea murise), căci Onofrei, delicat cum era, nu-i spusese că e mort, că-i murise iubirea, ci continuase să se comporte ca mai înainte, când era

viu, şi să-i apună „draga mea”.

Aşa că Laura într-adevăr nu avusese cum afla că Onofrei e mort, şi Laura continua a crede că Onofrei, cel de demult, cel din tinereţe, este încă viu, deoarece el se purta în consecinţă!

De altminteri şi Laura murise demult şi de mai multe ori, numai că ea nu ştia. Ce, parcă putea Onofrei crede că Laura de azi, îngrăşată, oxigenată (poate fusese întotdeauna oxigenată dar Onofrei, amorezat fiind, nu o observase), cu dinţii lipsă (poate că întotdeauna îi avusese falşi) era tot Laura de acum douăzeci de ani, Laura cu părul izvor de aur, râs proaspăt cristalin, cu talie subţire ca trestia în unduirea zefirului? Dar Onofrei nu îndrăznea să-i spună Laurei cum că ea, Laura, nu mai există, că a murit demult. Prea s-ar fi speriat tare biata femeie! Aşa că, resemnat, milos, Onofrei continua conversaţia cu ea ca acum douăzeci de ani, cu mici schimbări, şi când Laura îl întreba, ca pe vremuri, cu glas behăit de saturare sentimentală:

— Onofrei, mă iubeşti?

Onofrei răspundea:

— Te iubesc…

Şi când Laura întreba:

— Sunt frumoasă?

— Eşti frumoasă!

Şi conversa aşa cu ea în continuare cu spaima în sân. Dacă Laura brusc va afla adevărul cum că amândoi sunt demult morţi şi de spaimă Laura va muri brusc, şi de data asta definitiv, îl va lăsa astfel singur?!

Se învăţase cu ea, nu putea, aşa, cu una cu două, să renunţe la protocolul stabilit de obişnuinţa cotidianului, la intimitatea lor de amanţi ajunşi siamezi, transpirând împreună, râzând împreună, plângând împreună, plictisindu-se împreună, şi mai ales căutând împreună, prin tot felul de tertipuri şi mijloace, să uite de morţile succesive, neîntrerupte şi să uite mai ales de moartea cea adevărată, cea cu înmormântare oficială în văzul tuturor cu coroane de flori artificiale.

Laura constituia o permanenţă necesară, sacră. Onofrei ar fi spus chiar: o dovadă că el există încă. Laura îi era de aceea foarte importantă:

— Onofrei, mă iubeşti?

— …ubesc.

— Onofrei, sunt frumoasă?

— …moasă.

Laura cea de acum era, de fapt, incontestabil femeia care semăna cel mai bine cu Laura pe care Onofrei o iubise pe vremuri, în tinereţe. Ea, Laura de acum, îi amintea de acea femeie, Laura tânără, în modul cel mai acut. Nici o altă femeie nu putea juca mai bine rolul Laurei. Câteodată, această asemănare îl înduioşa pe Onofrei până la lacrimi.

Altădată însă, asemănarea ei, pocită de scurgerea inexorabilă a zilelor, a anilor, a vieţii, îl înfuria.

Îi venea să urle de disperare. Apariţia ei în rolul Laurei îi părea sacrilegiu:

— Onofrei, mă iubeşti?

— …esc.

— Onofrei, sunt frumoasă?

— …oasă.

Dar dacă Onofrei era curios să vadă cum se va comporta Laura la înmormântarea lui oficială – dacă îl iubise sau nu, dacă îl înşelase sau nu – totuşi era şi mai curios să afle cum se va comporta chiar el, Onofrei, cu această ocazie. Oare nu-i va mai păsa de Laura nici cât de calul de lemn din copilărie? Sau va regreta că e mort şi că nu-l poate omorî pe rival?

În clipa asta, gândindu-se la acel necunoscut al morţii, Onofrei, înfricoşat, hotărî că ar fi mai prudent să se pregătească pentru orice eventualitate. Începu să se dea bine pe lângă Laura, căci Laura ştia să facă o colivă delicioasă. Trebuia profitat… Simplă precauţie şi era tot atât de naturală această precauţie luată de Onofrei, a parastaselor şi colivelor, ca de pildă aceea de a se înscrie şi a plăti cotizaţii la o societate de asigurare pe viaţă, adică mai bine zis pe moarte, căci de încasări beneficia numai familia celui mort şi încă numai dacă mortul avusese norocul să moară de moarte violentă. Era o condiţie sine-qua-non pentru ca avantajul încasării să se realizeze. O plăcere! Deci, de ce nu şi parastase? Precauţiile sunt întotdeauna lucru sănătos!

Onofrei mai avea o teamă morbidă în ceea ce privea înmormântarea lui: dacă Laura îl iubise cu adevărat şi, disperată că Onofrei a murit, se va sinucide? Deci, în afara faptului că adio colivă, adio parastase, dar ar fi continuat să fie iar cu ea, tot cu ea? Laura ar fi în stare şi acolo, în formă de schelet sau stafie, să-l întrebe, cu acelaşi ton ca pe pământ, dacă o mai iubeşte, dacă e frumoasă, el în timpul acela fiind preocupat (natural să fie) de cu totul alte interese, probleme şi curiozităţi. Acolo va întâlni o lume nouă, poate interesantă… În fine, Onofrei nu-şi găsea liniştea sufletească cu niciun preţ, cu toate că-şi da seama că toate aceste aprehensiuni, presimţiri, prevederi şi prezumţiuni erau foarte improbabil să se desfăşoare chiar aidoma temerilor lui.

Onofrei, văzând că nu reuşeşte să nu se mai frământe, hotărî ca în tot cazul – văzând şi făcând – şi că, dacă va fi nevoie, acolo, să profite de ocazia schimbării definitive survenite prin înmormântare, să se ascundă de Laura, şi să înceapă o viaţă nouă.

*

Abia se dusese vestea morţii lui Onofrei şi se făcu vâlvă mare.

Onofrei era un cântăreţ celebru şi deci lucrurile se desfăşurară în consecinţă.

Laura îşi făcu în grabă câteva rochii noi. Se purta minijupa, avea picioare frumoase, negrul îi sta perfect, aşa încât doliul o arătă în avantajul ei. Toată lumea o admiră şi o felicită. Laura se fotografie lângă coşciug. Despletită…

Veniră reporterii.

— Stimată doamnă, soţul dumneavoastră, cu splendida lui voce, a fost faima ţării.

Laura zise:

— Am făcut şi eu ce-am putut ca să-l lansez. Era băiat sărac, de familie penibil de modestă, timid, lipsit de sexapil, dar văzând că nu poate trăi fără mine, cu toate că aş fi putut face un mariaj strălucit, pot zice că m-am sacrificat şi am stat cu el… de aceea vă rog să transformaţi acest apartament în casă memorială şi să mi se dea o pensie demnă de numele lui.

— Şi altceva, doamnă, ce mai doriţi?

— Aş vrea să mănânc şalău şi nu se găseşte…

— Şalău?

— Da, îi plăcea lui. Voi mânca în numele lui cu toate că nu sunt nici superstiţioasă şi obscurantistă.

— Şi altceva?

— Am aici nişte hârtii, note scrise de el. Le voi dona dacă îmi convine preţul.

Reporterii examinară:

— Doamnă, astea sunt lieduri compuse de Beethoven.

— Că nu o să mă învăţaţi dumneavoastră să cunosc scrisul lui Onofrei.

— Doamnă, sunt de Beethoven.

— Sunt de Onofrei.

— Poate copiate de soţul dumneavoastră…

— E tot una. E scrisul lui – el le-a scris. Au valoare.

— Vocea dumnealui…

— Nu aveţi cum şti, dar vocea mea, vă asigur fără exagerare, este superioară vocii lui. Dar nu am putut face carieră din pricina geloziei lui patologice. A trebuit să renunţ. Aş fi putui să fiu celebră. Eu sunt o femeie frumoasă, sănătoasă, voinică – el, un sfrijit. M-a distrus, mi-a omorât talentul, deci într-un fel m-a omorât şi pe mine dar nu şi-a dat seama! Sărmanul! Credea că mă face fericită… De pildă, acum dacă ar putea, aşa din coşciug cum se află, să vă dea afară, ar face-o.

Reporterii se uitară cu teamă la Onofrei în coşciug.

— Vă spun o taină: Eu am fost o femeie sinceră. Niciodată n-am fost capabilă să-i spun că-l iubesc. De ce să-l mint? El mă întreba tot timpul: „Laura, mă iubeşti?” iar eu găseam tot felul de tertipuri ca să

mă eschivez. De pildă, îi cântam imediat o melodie adecvată. El credea că este un apropo. Laura râse, apoi începu să fredoneze: „Parlez-moi d'amour…"

— Doamnă, mortul e lângă noi…

— Nu-i nimic. Nu mă poate auzi. E mort precum vedeţi şi chiar dear auzi încă ar crede că pentru el cânt. I-ar face plăcere. Mai târziu, mă gândesc să reînviu pentru Radio câteva cântece demodate. Ar fi o lovitură artistică!

— Vocea dumneavoastră…

— În tot cazul este mai expresivă ca a lui.

— Mai ales de când e mort…

— Declar pentru presă şi posteritate că nimeni, afară de mine, nu l-ar fi suportat cu hachiţele lui. Am stat cu el din milă. Am, suflet bun. Am să-i fac şi parastase şi colivă. Prepar o colivă delicioasă. Regret că nu poate mânca şi el din ea. Ar fi apreciat-o.

În clipa asta, Laura, de durerea morţii lui Onofrei, leşină în braţele unuia dintre reporteri. Avu timp să se gândească cu spaimă că uitase să-şi parfumeze păsărica… Laura se înfioră. Gândi: „Tocmai azi de înmormântarea lui Onofrei!" Leşină din nou.

*

Niciodată, nici chiar la şedinţele de spiritism pe care le făcea Laura, Onofrei nu dădu niciun semn de prezenţă, aşa că nimeni nu putu afla ce gândea Onofrei după moartea lui, nici chiar eu care îi scriu memoriile. În tot cazul, ce ştiu sigur e că nu mi-ar fi plăcut să fiu în locul lui: mai întâi pentru că era mort, şi apoi pentru că… în fine, ce să mai vorbim degeaba.. E la mintea cocoşului de ce nu mi-ar fi plăcut în cazul de faţă să fiu în locul lui Onofrei. Dar, să spun drept, nici în locul Laurei nu mi-ar fi plăcut să fiu. Cred că mă înţelegeţi!

ONOFREI ŞI CIBERNETICA

Onofrei era genial şi naiv. Laura era proastă şi vicleană. Din această pricină Onofrei părea prost şi Laura isteaţă. Onofrei o admira pe Laura. Laura îl dispreţuia pe Onofrei. Admiraţia lui Onofrei era desăvârşită. Dispreţul Laurei profund. Onofrei o admira pe Laura pentru că o iubea. Laura auzise de la alţii că Onofrei ar fi genial. Îl sfida.

— Dovedeşte cu ceva să văd şi eu că eşti genial. Nici măcar bani mai mult ca alţii nu ştii să câştigi.

— Eu…

— Vecina noastră şi-a cumpărat un frigider mare cât un dulap, nu un prichindel ca al nostru!

— Eu…

— Degeaba argumentezi. Toate femeile au pantofi cu cele mai moderne modele, numai eu umblu ca o nenorocită…

— Să vezi… eu…

— Toată ziua fac menaj. Lacul de la manichiură nu ţine nici două zile! Şi ce lac! Românesc! Nu Ravlon sau Cutex, cum au alte femei! La ce-mi foloseşte că se spune că eşti genial! Eu nu am observat încă nimic.

— Să vezi că…

— Să nu începi să-mi lauzi iar produsele româneşti! Înţeleg să fim patrioţi pentru trecut, dar nu pentru produsele cosmetice făcute în ţară!

— Scumpa mea, ţara noastră are nevoie de…

Laura începu să plângă:

— Mereu mă contrazici. Am ajuns în ochii tăi o sinecură!

Onofrei rămase uluit, respiraţia întreruptă:

— Cum adică „sinecură”? Cuvântul sinecură are… sensul…

— Nici asta nu înţelegi? Adică înseamnă că nu am niciun rol în viaţa ta. Sunt o simplă sinecură.

— Vai dragă, dar cuvântul „sinecură”…

— Ce? iar vrei să mă contrazici?

— Cuvântul „sinecură”…

— Ce? Parcă nu ştie toată lumea ce este sinecură. Oricine îţi poate spune ce este sinecura, nu este nevoie să faci pe savantul şi să mă înveţi tu pe mine ce este sinecura ca să mă înjoseşti. O simt pe pielea mea ce este sinecura. Nu mai e nevoie de explicaţii. Este de ajuns, te asigur. Eşti cu capul în nori, habar n-ai pe ce lume trăieşti… Repet, mai bine prefer să taci decât să-mi umpli capul toată ziua cu tot felul de contraziceri.

— Scumpa mea, „prefer mai bine” este un pleonasm.

— Ce pleonasm? Ştii bine că nu ştiu limbi străine. Cu mine, să vorbeşti româneşte!

— Crede-mă…

— Nu cred nimic. Degeaba zici că eu sunt mincinoasă. Alţii sunt mincinoşi, nu eu. Spui tot felul de năzbâtii ca să-mi iei piuitul. Ce, i-ai văzut tu că au mers în lună? Aşa mă poate şi pe mine fotografia cu casca de la coafor pentru permanent, să mă dea la gazetă, şi să spună că sunt cosmonaut şi că am mers în lună!

— Experimentul ştiinţific…

— Şi, în definitiv, mie îmi place mai mult poeziile şi pozele cu luna de pe vremuri când nu se mergea în lună, decât fotografiile lunei şvaiţer, de acum, luate de aproape, şi îmi plăcea mai mult şi poeziile de atunci decât poeziile de acum din care nu înţeleg nimic.

— Să-ţi explic… Arta…

— Ba să nu-mi explici nimic, că nu se prinde. Să nu-ţi închipui că

mă poţi păcăli, pe mine! Toată lumea îşi bate joc de tine şi tu crezi orice, dar eu nu.

— Eu…

— Zici că mă iubeşti dar eu nu te cred.

— Dacă ar fi în puterea mea ţi-aş da luna de pe cer…

— Mersi. Mai bine mi-ai propune ceva mai practic.

— De exemplu?

— Un automobil să ne plimbăm pe pământ. Întâi am merge la Praga să ne cumpărăm valize, mănuşi şi haine de piele şi…

— Să vezi că…

— Nu vreau să văd şi nici să aud nimic şi pace. Mergem sau nu mergem la Praga să ne pregătim pentru plecări în străinătate?

— Praga nu este străinătate?

— Ei asta-i bună! Sigur că nu este!

— Şi… unde este străinătatea?

— Întreabă pe oricine şi te va lămuri.

— Am să încerc să…

— Am înţeles: n-ai să reuşeşti. Nu eşti capabil de nimic. Şi nici nu am cu cine vorbi. Ce spui tu nu mă interesează!

Onofrei, înduioşat de atâta naivitate, se aplecă şi spuse tandru:

— Iubita mea, sunt sluga ta supusă.

— Asta mi-ar mai lipsi! Să-mi fii slugă, să mă plictiseşti toată ziua trebăluind prin casă. Nu eşti îndemânatic. Toate cele le spargi. Să mai fiu nevoită să mai umblu şi după tine să strâng, să curăţ în urma ta… Pe când o maşină de spălat rufe, un aspirator, un aer condiţionat, te-ar înlocui perfect.

— Eu…

— Sau dacă preferi mai bine cumpără-mi o cibernetică.

Lui Onofrei i se opri iar respiraţia în gât. Şopti:

— Cuvântul… „cibernetică”…

Laura începu să urle:

— Ce!!! Şi pe ăsta vrei să spui că nu-l pronunţ bine!? Toată ziua nu te aud vorbind decât despre cibernetică, de-mi vine să-mi iau lumea în cap de plictiseală, mi-ai împuiat urechile cu ciberneticele tale şi încă mai vrei să spui, ai curajul, îndrăzneala, neobrăzarea, tupeul să crezi că încă nu ştiu ce-i cibernetică!?!

— Linişteşte-te, linişteşte-te iubita mea. Ştii, ştii, ştii, şi eu ştiu că ştii.

— Atunci?

— Am aruncat şi eu… aşa… o vorbă…

— Şi ca să-ţi dovedesc să ştiu ce este o cibernetică, iată: fă-mi o cibernetică să facă menajul în locul meu. Recunosc că decât o navă cosmică sau chiar un automobil aş prefera mai bine o cibernetică la toate.

— Cum la toate?

— Adică cum ai zise: „fată în casă la toate”.

— …o cibernetică la toate!

— …păi nu te-am auzit eu discutând cu alt idiot cât tine de mare, că curând, curând, cibernetica va lua locul omului? Am murit de râs! Te-o putea înlocui pe tine, dar nu pe mine.

— Sunt convins.

Flatată, Laura deveni sentimentală:

— Onofrei, ce zici… dacă am boteza-o pe Cibernetică: Cibi!

— De ce Cibi şi nu Neti?

— Asta numai ca să mă contrazici.

— Numai de nu s-ar îndrăgosti şi cibernetica de tine, sărmana!

— Iar o glumă idioată.

— Te rog să mă ierţi.

— O avea ea poate mai mult suflet ca tine şi în tot cazul sunt convinsă că mă va plictisi mai puţin. Onofrei, vrei sau nu vrei să-mi faci o cibernetică la toate? E momentul să aflu dacă eşti sau nu un genial.

— Voi încerca. Ce calităţi să aibă?

— Să fie exact contrariul tău şi va fi perfectă.

— Mai precis?

— Să nu mă contrazică. Să vorbească numai ce vreau eu şi dacă se poate totul pus pe muzică uşoară cu vocea lui Hasnavur.

— Şi?

— Şi… să cureţe tot ce este murdar, inutil, să le digere apoi, să nu mai fie nevoie de crematoriul din bloc, să întrebuinţeze ca tot omul Veceul, că tot zici că o să ia ei, Ciberneticii, locul omului. Dimineaţa să se spele singură…

— Atunci de ce nu o fată în casă la toate?

— Asta-i bună! Să fie tânără, nu? Să fie blondă, nu? Să fie durdulie, nu? Să mor eu şi să te însori cu ea, nu?

— Laura!

— Ajunge.

Deodată Laura se făcu vânătă şi ochii îi sclipiră a otravă:

— Onofrei, Onofrei…

— Da?!

— Jură, jură că nu m-ai înşelat niciodată.

— Laura, îţi jur pe ce am mai scump că nu te-am înşelat niciodată.

— Pe sănătatea mea?

— Pe sănătatea ta.

— Pe mormântul părinţilor tăi?

— Pe mormântul părinţilor mei.

— Niciodată?

— Niciodată.

— Nici în vis?

— Nici în vis.

— Degeaba! Nu te cred.

— Cum să te conving?

— Dragul meu, îndoiala în amor e ca sifilisul: numai pozitivul e doveditor.

— Atunci… Laura… nici eu nu pot şti despre tine…

— Lasă fleacurile! Numai prostii vorbeşti.

— Atunci?

— Spun drept, prefer mai bine un cibernetic.

— Până adineauri voiai o cibernetică. De ce să fie masculin şi nu feminin.

— Uite Onofrei, dacă mai mă enervezi mult să ştii că fac o criză de nervi de se adună tot blocul.

— Bine, va fi un cibernetic.

— N-ai decât mai târziu să faci şi o cibernetică pentru cibernetic să se înmulţească între ei. Pui de cibernetici! Vai ce drăgălaşi trebuie să fie!

*

Şi astfel, din aceste motive şi în aceste împrejurări, se apucă Onofrei să facă un cibernetic la toate.

Încântată, Laura, în timpul acesta, plină de sentimente materne, căută şi găsi în oraş mănuşi albe pentru Ciberneticul la toate. O să fie mai elegant aşa! Laura zise:

— Onofrei, i-am cumpărat lui Tic mănuşi.

— Cine e Tic? întrebă Onofrei neatent, adâncit fiind în crearea ciberneticului.

— Ghici?

— Zău, nu ştiu!

— Tic e diminutival de la Cibernetic. Eşti un tată denaturat. Zi, te rog, a mai avansat? Când o să înceapă să facă primii paşi prin odăi?… Să gungurească: mama, tata? Ce caracter va avea?

— Îi dau sensibilitatea necesară ca să recunoască singur ce e curat şi ce e murdar, ce este de trebuinţă şi ce e inutil.

Cuprinsă de o presimţire rea, Laura deveni melancolică. Când răsturnă ceaşca de cafea, văzu în zaţ, sosind pe drum de seară şi căzând la aşternut, o veste proastă.

— Onofrei să ştii că ai să mori.

— De ce?

— De ce, nu ştiu, dar sigur că da. Pe mine cafeaua nu mă minte niciodată.

— Eşti sigură că sunt eu?

— Da păi cine, eu?

— Doamne fereşte!

— Fii fără teamă, Onofrei, e vorba despre tine. De mine nu scapi cu una cu două. Am de gând să mai trăiesc.

— Laura, fără mine?

— Da' ce, te-am rugat eu să mori?! Las' că mai ai timp, n-o fi chiar mâine! Niciodată prevestirile nu spun data fixă. Erau trei puncte în fundul ceştii. Asta să însemne 3 ore, 3 zile, dar pot fi şi 3 ani.

— 30, nu?

— N-aş crede.

Onofrei, impresionat şi inspirat de conversaţia avută cu Laura, se puse pe lucru, în mare grabă.

Când Ciberneticul fu gata, Onofrei şi Laura se bucurară enorm.

Maestuos, Ciberneticul zis şi Tic, cu paşi de struţ de tinichea, umbla de colo-colo prin casă. Era mare, îi cam domina. Era şi misterios. Într-o zi l-au surprins citind gazetele; iar altădată ascultând, la radio posturi străine. Tăcea. Nu puteai şti ce gândeşte şi nici ce păreri politice are. Făcea, din burtă un zgomot ciudat. După îndelungă atenţie desluşiră, că şoptea: „To be or not to be".

Îngroziţi, Onofrei şi Laura îşi cumpărară revolvere cu aer comprimat, să se apare.

Tic înghiţea orice: borcanele de dulceaţă cu borcan cu tot, pasta de dinţi cu tub cu tot, mătura cu cotor cu tot, detergentul cu cutie cu tot, mâncarea cu cratiţă cu tot. I-au dat cianură. Nimic nu-i cădea greu. Digera orice. Avea o sănătate de fier. Parcă ar fi fost Rasputin.

Laura a zis:

— Seamănă cu un şarpe constructor.

— Se zice „constricter" nu „constructor"…

Laura leşină. Când, se deşteptă şopti:

— Încă îţi arde să mă contrazici!

— Iartă-mă, Laura. Ai dreptate. Eşti un înger că mă suporţi!

Laura plânse:

— Ai zis că să înghită numai ce e murdar.

— O fi fost praf pe borcanul cu dulceaţă.

— Mătura?

— O fi fost murdară îşi ea.

— Detergentul?

— Poţi să ştii ce-i pare lui murdar? O fi având altă mentalitate ca noi oamenii!

Îngrozită, Laura, şopti:

— Onofrei, ce ar fi dacă nu i-ai mai învârti manivela-resort din burtă?

— O dată învârtită, funcţionează 6 luni. N-o pot opri.

— Ce-am putea face?

— Poate numai cu tunul sau cu bomba atomică… dar atunci

riscăm să ne distrugem odată cu el.

— Atunci?

— …o să aşteptăm să se epuizeze manivela-resort.

Laura se temea din ce în ce.

Într-o zi, când Onofrei veni acasă, o căută pe Laura pretutindeni dar nu o găsi nicăieri. Văzându-l pe Tic că stă tolănit şi că zace sătul, înţelese că Tic o înghiţise şi pe Laura cu oase cu tot. Onofrei dădu un strigăt lung ca o sirenă defectată şi muri de durere, imediat. Nu putea trăi fără Laura. O iubea.

Iar Tic, nemaiavând om care să-i învârtească manivela de la burtă redeveni ce era: dintr-o fiară inconştientă, un conglomerat de fiare vechi.

ONOFREI ŞI ROSTOGOLIREA ÎN SUS

Ploua mărunt. Onofrei nu avea umbrelă. Adică, o avea acasă şi uitase să şi-o ia. De câteva zile nu se simţea în apele lui, iar ploaia fiind şi ea lichidă îi reaminti cu atât mai dureros că nu se simte în apele lui.

Onofrei însă era o fire eroică. Umbla tiptil pe lângă garduri şi ziduri, dar părea, că nu se ascunde, ci că merge să conspire la o acţiune eroică pentru ajutorarea umanităţii, deci periculoasă. Din pricina acestui eroism, Onofrei rămăsese un izolat, un refulat… şi…

Dar în fine, despre astea se vor afla detalii când i se va deschide testamentul postum şi i se vor citi memoriile, căci mai ales pe aprecieri postume Onofrei, înfiorat, conta, să devină celebru. Observase că umanităţii îi place să proslăvească numai celebrităţi decedate.

Dar să revenim la ploile noastre.

Cu toată ploaia, Onofrei sta nemişcat în mijlocul drumului, profund absorbit de gânduri. Vehiculele aveau grijă, călcând regulamentele de circulaţie, să nu-l calce, pe Onofrei. Asta spre norocul omenirii căci, odată cu Onofrei, ar fi dispărut una din cele mai valoroase idei născute în creierul unui om. Idee care-l ţintuia, cu riscul vieţii. În mijlocul drumului, nemişcat, cu capul în ploaia cerului, picioarele în băltoaca pământului, era într-adevăr grandioasă şi, desigur, odată cunoscută, recunoscută de oameni, va schimba în totalitate perspectivele vieţii. Şi „viaţă” e prea puţin zis şi nici Dumnezeu nu vreau, să spun, căci nu este suficient de modern, deci să-i zic, până una alta, Eternitate. Voi scrie cu orice risc cuvântul cu literă majusculă şi cine va putea să înţeleagă, va înţelege.

Deci, despre Onofrei şi Eternitate este vorba. În clipa aceea, Onofrei simţea că face parte din Eternitate, dar nu înţelegea cum. Se simţea mic şi slab, azvârlit pe planeta pământ şi circulând ca un

cosmonaut în infinitul văzduh. Onofrei îşi da seama că poate ar fi mai uşor să schimbe perspectivele vieţii sau să-l înduplece pe Dumnezeu (diferite metode, cel puţin aşa afirmă unii), decât să schimbe perspectivele Eternităţii în care era azvârlit.

Onofrei, fiind nu numai eroic dar şi cinstit, sau, mai bine zis, cinstit fiindcă eroic, recunoştea cu uşurinţă că nu ştie exact ce diferenţă esenţială există între Viaţă, Dumnezeu şi Eternitate (scrise cu majuscule). De aceea nici nu se prea juca cu aceste cuvinte, căci se temea să nu le încurce, şi el însuşi să se piardă iremediabil printre ele, mai ales că ele comportau nu numai eternitatea dar şi infinitul. Or, în acest caz, a cumpăra o busolă nu ar fi fost suficient. Olar. Se temea că, cu o busolă vârâtă în buzunar, pe care ar fi consultat-o când şi când în ascuns pentru a se repera în infinit, viaţa i-ar fi fost în pericol. Era inevitabil să fie decretat superstiţios, că predică obscurantismul. Şi poate că detractorii şi delatorii ar fi avut dreptate afirmând aceasta şi Onofrei nu ar fi ştiut cum se apăra, căci într-adevăr ce certitudine, asigurare poate avea cineva că busola, din întâmplare, nu se va defecta la un moment dat şi că Onofrei nu se va trezi pe cine ştie ce planetă necunoscută şi nedorită. Mai grav ca o căsătorie făcută prin intermediari! Onofrei se înfioră. Ştia că societăţi de asigurare nu se găseau pe pământ împotriva rătăcirii în Infinit şi Eternitate. Pentru moarte da, dar pentru accidente de circulaţie în Eternitate nu.

Onofrei gândi că ar fi putut, pentru atingerea scopului dorit, să înveţe să umble în mâini şi să urce aşa treptele, dar şi asta îi păru prea uşor faţă de respectul ce-l purta scopului. Fericirea nu este lucru ieftin. Trebuie plătită la justa ei valoare. Or, a urca scara în mâini era încă un lucru prea ieftin faţă de năzuinţele lui. Nici cu coatele nu trebuia să se ajute. Şi asta ar fi fost o păcăleală! Doamne fereşte, căci este imposibil să reuşeşti cu păcăleala, căci Eternitatea, cuprinzându-le pe toate, le şi vede pe toate. Deci cu păcăleala nu era nimic de făcut. Greu! Foarte greu! Nu-i rămânea decât pur şi simplu să se rostogolească în sus pe treptele acelea.

Onofrei era sigur că nu va reuşi niciodată şi că niciodată nu va ajunge acolo, dar hotărî să încerce măcar, căci Onofrei recunoscu în sinea lui (nu avea colegi de idei) că acest fel era singura posibilitate eroică de a parveni la ţel. Imposibilitatea nu-l sperie. Dimpotrivă, îl exaltă, căci ştia că era Legea majoră a Eternităţii însăşi şi că eroismul consta tocmai în lupta cu imposibilul şi învingerea imposibilului, luptă pe care hotărî s-o ducă cu orice preţ.

În taină, Onofrei aştepta rezolvarea rostogolirii în sus, de la un miracol, căci Onofrei, de fapt, nu avea la îndemână decât eroismul absolut.

Şi nu era nimic extraordinar că Onofrei observase în decursul anilor această lege a eroismului absolut ca soluţie la orice.

De când era copil, Onofrei crezuse că totul este miracol în jurul lui şi era fericit. Totul era simplu, şi pur. În fiecare dimineaţă, când vedea soarele răsărind, era fericit. Privea soarele odată cu păsărelele din frunzişul grădinii. Ar fi ajuns sigur poet, de nu ar fi făcut greşeala să vorbească despre aceste lucruri. Când vorbi, toată lumea surâse şi se obosiră în a-i afirma că i se pare, şi că, dimpotrivă, totul este banal, plat. I se dădură şi picături de valeriană. Uluit, Onofrei tăcu. Nu mai puse alte întrebări şi căută apoi de unul singur sensul miracolului. Pierduse bucuria inimaginabilă că se află într-o lume de miracol, dar în schimb îi rămăsese chinul întreg de a voi să ştie ce este miracol. Mai ales că din acea zi soarele răsărise ca mai înainte şi străluci tot atât de tare. Şi păsările cântau în frunziş. Numai Onofrei nu mai cânta.

Deci Onofrei avea la ce se gândi, avea ce face în viaţă, avea cu ce se frământa, chinui, tortura. Nu se plictisea. Se putea ameţi o viaţă întreagă cu această întrebare şi, pentru a căpăta răspuns, putea aştepta o viaţă întreagă, altă viaţă şi încă o viaţă întreagă, fie pe pământ, rai sau iad, la alegere.

Răbdarea lui Onofrei avea însă limite. Se îngrozea la gândul altor vieţi, iad şi rai, azvârlit în infinit! Oricât! Nu era o situaţie!

Onofrei începu să se grăbească, zic, în mijlocul Eternităţii şi al Infinitului. Nu prea cunoştea direcţia. Nimeni nu avusese grijă să planteze pomii cu tăbliţe şi săgeţi indicatoare în Infinit şi Eternitate, dar o trepidaţie interioară dureroasă îl făcea să se grăbească totuşi chiar pe căi greşite. Când aştepta în staţia de autobuze şi autobuzul întârzia, Onofrei suferea cumplit. Abia atunci îşi da mai bine seama că trăia în Eternitate, în mijlocul Eternităţii, înghiţit de Eternitate. În ce punct anume al Eternităţii se afla, nu avea importanţă, nu ştia şi nici nu putea şti, dar această senzaţie de a se afla în Infinit fără busolă şi tăbliţe indicatoare era oribilă, Eternitatea fiind… fiind… Onofrei se simţea ca buricul Infinitului oriunde se afla şi ceea ce îl îngrozea era că, în această vastitate, el era mereu acelaşi, cu problema miracolului aşezată şi ea buric în mijlocul inimii, nerezolvată. O căra cu el problema pretutindeni în Infinit şi Eternitate, în iad sau rai, în această viaţă şi în alta şi încă în alta…

Întrebarea lui Onofrei era pusă solemn în faţa Infinitului: „Ce este de fapt un miracol?”

Neprimind răspuns, Onofrei, disperat, hotărî să se rostogolească în sus. Şi nu umblând în mâini şi nici ajutându-se cu coatele. Hotărât lucru, Onofrei era cinstit, nu putea păcăli Eternitatea, Infinitul, Viaţa pe Dumnezeu şi însăşi conştiinţa lui. Onofrei se simţea responsabil. Poate, mai târziu, şi alţii îl vor imita. Puterea exemplului e mare. Da, Onofrei se simţea responsabil.

Cu picioarele în băltoacă, cu fruntea ridicată spre cerul înnourat,

ud de ploaie şi transpiraţie, Onofrei sta nemişcat în mijlocul drumului. Vehiculele îl ocoleau, şoferii strigau la el, insultându-l, împroşcându-l cu noroi, Onofrei era nemişcat, ca pierdut. De fapt, chiar asta era realitatea: era pierdut în Infinit şi Eternitate şi nu înţelegea de ce un căţel se apropie şi-l mirosi. Onofrei se aplecă şi-l mângâie. Căţelul îi linse mâna. Onofrei avu lacrimi în ochi. Întâlnirea cu căţelul tocmai în clipa asta era prea de tot! Lui Onofrei i-a fost teamă să nu-i audă deodată pe căţel strigând cucurigu de trei ori.

Atunci Onofrei se hotărî. O porni. Se duse pe cheiul gârlei, în faţa Palatului Tribunalului. Îi plăceau treptele acelea albe, largi, pe care picioarele atâtor oameni, mii şi mii de oameni alergaseră întru rezolvarea problemelor de divorţ, certuri cu vecinii, crime din gelozie, crime din invidie, crime din furie, crime înfăptuite în mijlocul Eternităţii, din care nu puteau ieşi decât uitând zadarnic de ea.

Onofrei, cu un curaj suprem, îşi scoase vestonul, apoi ghetele, să se facă comod, fără să-i pese de ploaia care cădea încă din înaltul cerului. În clipa aceea, îşi aminti în mod fulgerător că avea umbrela acasă, că avea adăpost acasă, mâncare, nevastă, televizor, lumină electrică, că a doua zi prieteni erau poftiţi la un bridge… Onofrei îşi înghiţi amintirile, le îngropă pentru totdeauna în indiferenţă şi uitare.

Îşi începu calvarul. Se lungi pe prima treaptă şi încercă inutil să se rostogolească în sus. Dumnezeule, ce fior mortal îl cuprinse! Era iremediabil pus în faţa probei. Acum că făcuse gestul hotărât nu mai putea da înapoi. Trebuia să continue. Se căzni din nou cu toată puterea. Inutil!

Foarte repede, cu toată ploaia, o mulţime de oameni începură să se adune gloată în jurul lui. Voiau să vadă spectacolul şi spectacolul fiind gratuit mulţimea deveni din ce în ce mai deasă.

— Ce vrea? Ce vrea? întrebară glasuri.

— Să rezolve problema gravitaţiei, spuse un student de la „Atomică”.

— La ce bun? strigă un bunic.

— Cum la ce bun? Vom putea merge în Lună! zise un aventurier.

Alte voci continuară:

— Vom înfiinţa transporturi colective regulate, bine organizate… Vom câştiga bani.

Onofrei se îngrozi. Cum adică, la asta va folosi sacrificiul lui? Să meargă negustori în Lună, să se certe şi acolo? Gloata însă, până una-alta, se certa pe pământ.

Cearta deveni generală. Voci ca la teatru, replici violente când imită şoapta vorbind cât se poate de tare: „Vreau un Trabant, vreau o minijupă, copilul are tuse convulsivă, trebuie să ne vaccinăm cu toţii, iar s-au scumpit ouăle… Sssst! Linişte! Linişte că începe!”

Se înghesuiră să vadă. Se îmbrânciră.

— Ce să înceapă, că nu se poate. Spectacolul nu are început, deci nici sfârşit! Să ne lase în pace cu păcăleala…

O voce oribilă zise, sau poate toate vocile ziseră, Onofrei nu mai ştia:

— Sfârşitul, dacă nu va reuşi el, îl vom face noi!

— Da, da, să-l omorâm! Ce mai aşteptăm?

— De ce să-l omorâm?

— Ne-a dezamăgit, ne-a păcălit. Ne-a făcut să ne pierdem vremea.

— Eram liniştiţi. Ne vedeam de treburi şi acum, din cauza lui, stăm în ploaie ca să vedem ce vrea nebunul!

— Totuşi e gratis!

— Ce gratis?! Dar timpul pierdut e gratis?

Onofrei, culcat pe trepte, se căzni iar şi iar, ştiind din ce în ce mai bine că ce încearcă este inutil. Dar în acelaşi timp începu, cu bât creştea pericolul, să fie pătruns de măreţia gândului şi gestului său de-a încerca imposibilul şi astfel să afle ce este miracolul şi tot în acelaşi timp să-i convingă poate şi pe ceilalţi că miracolul există. Ah! fericirea lui când era copil şi vedea soarele răsărind şi auzea păsările cântând şi ştia precis că miracolul există!

Lumea îl huidui. Grandoarea interioară a lui Onofrei crescu.

În timpul ăsta, probabil că i se făcuse milă lui Dumnezeu de Onofrei, sau poate Dumnezeu înţelesese că Onofrei, biată făptură omenească, îi aduce, voind să se urce pe trepte rostogolindu-se în sus, un smerit omagiu. Voia şi el, asemenea lui Dumnezeu, să facă o minune. Ceea ce îi plăcu lui Dumnezeu, căci hotărât lucru, i se făcuse milă de credinţa bietului om care, cu preţul vieţii lui, încerca să participe prin încredere şi generozitate, din nou în puritatea primordială a miracolului etern.

Mulţimea adunată în jurul lui Onofrei, înnebunită de furie că spectacolul – de altfel gratis – este sub aşteptări, începu să-l huiduie, să azvârle cu tot ce putea în el – pietre scoase din trotuar, smoală din caldarâm şi cazane fierbinţi, lopeţi, găleţi şi târnăcoape, alţii, total înnebuniţi, azvârliră cu obiecte de preţ: ceas, bani, genţi, umbrele, bastoane, ghete, fileuri cu zarzavat…

Odată cu alte obiecte contondente, care îl zdrobeau, sfâşiau, Onofrei înţelese că efortul lui nu fusese zadarnic, căci în loc de-a simţi durerea loviturilor fizice şi morale, Onofrei simţi că o imensă, incomensurabilă milă i se urcă în inimă şi i-o umple, o milă fierbinte ca o iubire, ca o iertare sfântă pentru neînţelegerea oamenilor, de altfel şi ei azvârliţi, odată cu el, Onofrei, cosmonauţi inconştienţi ai Infinitului şi Eternităţii.

Îl cuprinse o fericire atât de mare încât ştiu în inimă, ce este miracolul şi avu certitudinea că va fi în stare să facă act de levitaţie şi să se rostogolească în sus. Dar nu avu timpul, căci Onofrei muri,

omorât de mulţimea furioasă că a dezamăgit-o.

După, toţi se grăbiră pe la treburile lor, de la care, ce-i drept, cam întârziaseră.

Onofrei fu înmormântat la comun, dar profită că era mort, ca, împreună cu sufletul lui, să întreprindă un pios pelerinaj prin toate parcurile lumii unde se aflau monumentele şi flăcările ce ardeau veşnic în cinstea eroilor necunoscuţi. Remarcă asemănarea lor, ei între ei, şi parcă şi cu el însuşi. Crezuseră şi ei ca şi el în miracolul etern şi pozitiv ca lozincă de viaţă.

ONOFREI ŞI HENRIETTE YVONNE STAHL

Telefonul sună. Am ridicat receptorul. O voce începu abrupt să mă insulte:

— Să-ţi fie ruşine… mai mare scandalul.

Sper că voi putea reda, cu toată imparţialitatea, conversaţia care se prelungi neaşteptat de mult, niciunul dintre noi neîndurându-se să închidă receptorul, să cedeze. Chestie de onoare, de putere, de răbdare, de ambiţie. Adevărată competiţie telefonică:

— Ce te apucă frate, zise vocea, să scrii despre mine?

— Dar cine sunteţi dumneavoastră, vă rog? („Dumneavoastră” a fost spus înadins, apăsat, din distanţă preventivă.)

Vocea a răspuns:

— Eu sunt Onofrei.

— Care Onofrei?

— Cum care? Eu, Onofrei. Mă cheamă Onofrei. Onofrei despre care ai scris.

— Să-ţi fie de bine, dar eu nu am scris despre dumneata. Nu te cunosc.

— Cum n-ai scris despre mine? Şi atunci, mă rog, despre cine ai scris?

— Despre un Onofrei inexistent, imaginat.

— Şi dacă este inexistent, mă rog, pentru ce poartă numele meu şi seamănă cu mine? Pot să aflu?

— Dar pentru ce să afirmi că eşti dumneata, când eu îţi afirm că nu eşti dumneata? Pot să aflu?

— Sunt eu.

— Oare ai fost dumneata însurat de zece ori?

— Nu e vorba de ăla cu oglinda, este vorba de ăla cu înmormântarea. Nevasta zice că aşa gândesc eu, ca ăla, că nu am încredere în ea că mi-ar fi fidelă, că nu o mai iubesc şi că nu vreau să-i spun, şi că ţi-am spus dumitale tot, că cine ştie ce legături am avut, sau avem.

— Mă cunoşti, domnule?

— Personal nu.

— Şi crezi că se poate să ai legături personale cu cineva pe care nu-l cunoşti?

— Eu nu cred, dar soţia mea aşa crede.

Rămasă pe gânduri, am zis, visătoare:

— Onofrei al meu moare de atâtea ori, ai murit dumneata, domnule, măcar o dată? Că de-ai fi murit nu mi-ai face acum scandal!

— Tocmai asta e oribil, revoltător, că după ce m-ai descris, m-ai trecut şi în rândul morţilor: A primit soţia mea şi telegrame de condoleanţe…

— Domnule Onofrei, faptul că nu eşti mort ar putea constitui o dovadă că nu este vorba despre dumneata.

— Să nu umblăm cu fleacuri că nu-ţi va merge. Mă simt lezat. Te voi da în judecată.

— Fără motiv. Nu vă cunosc.

— Dovedeşte, că nu mă cunoşti.

Mecanic, încep să vorbesc ca în „Fragmentele memoriale ale lui Onofrei". Jocul prinde de minune. Mi se răspunde aidoma ca în literatură. Încep să mă îndoiesc dacă nu cumva într-adevăr Onofrei cel adevărat există.

— Dovedeşte dumneata că nu-l cunoşti pe de Gaulle. Poţi? Eu afirm că nu vă cunosc, iar numele de Onofrei este o simplă coincidenţă.

— Nu cred în coincidenţe.

— Nici în loterie?

— Nici.

— N-ai jucat niciodată?

— Am jucat dar nu am câştigat niciodată. Mereu îmi lipsea un număr, escrocherii; iar pe dumneata te voi trage la răspundere. Trebuia să afirmi în scris că nu sunt eu.

Redevin serioasă:

— Tocmai pentru că nu am vrut să descriu pe cineva anume, ci un tip al imaginaţiei mele, nici nu m-am gândit să adaug câteva rânduri, aşa după cum este obiceiul unor autori, tocmai când descriu pe cineva anume, care există…

— Degeaba. Pe mine nu mă duci! M-a recunoscut toată lumea şi mai ales soţia.

— Prefă-te că nu ştii că ei ştiu că eşti dumneata.

— Degeaba. Ei ştiu.

— Ce ştiu domnule, ce ştiu?

— Că sunt eu ăla. Mă arată cu degetul.

— Te simţi cu musca pe căciulă!

— Vezi că ştii şi dumneata că sunt eu ăla.

— Dragă domnule Onofrei, dumneata fără a-ţi da seama îmi faci

cel mai mare compliment pe care l-a căpătat vreodată literatura mea.

— Cum aşa… cum aşa?

— Păi dacă te regăseşti şi te regăsesc şi prietenii şi soţia, pentru mine care te-am descris fără a te cunoaşte înseamnă că ce am scris cuprinde simbolul Onofreic, tipul… reprezentativ… viabil…

— Să nu mă iei cu fleacuri. Ce simbol, domnule, ce simbol. Eu sunt viu, eu trăiesc iar nevasta îmi face scandal, vrea să divorţeze… copilul plânge.

— Asta ziceam şi eu: arta trăieşte şi ea. Arta este vie. Nici nu se ştie dacă nu cumva viaţa, realitatea nu se conformă până la urmă puterii de imaginaţie a omului creator.

M-a înjurat ab originam materna (ceea ce eu personal nu cred că Onofrei al meu, Onofrei cel adevărat ar fi făcut-o), apoi a închis telefonul cu atâta violenţă încât bănuiesc că l-a spart, dar ce a fost mai grav, este că, după aceea, în fiecare zi îmi telefona un Onofrei, alt Onofrei, încă un Onofrei, mereu un Onofrei, toţi Onofreii şi… întreaga conversaţie reîncepea d-a capo cu încă un Onofrei, alt Onofrei, mereu un Onofrei.

Se îngroşa deci gluma. Mă ameninţau, insultau în toate felurile, stilurile, modurile. Nu mai aveam timp să scriu nimic despre Onofrei, insultată fiind toată ziua şi până noaptea târziu de toţi Onofreii pământului.

Eu le explicam tuturor Onofreilor:

— Domnule, vă asigur că Onofrei sunt chiar eu. Un autor nu poate scăpa de propria lui fiinţă. Un autor…

— Ce, te cheamă Onofrei?

— Nu, dar el seamănă cu mine.

— Asta-i culmea. Zici că ai fi avut curajul să te descrii chiar aşa…

— Şi… dacă prudent puneam în prima pagină: „Onofreiul descris nu vizează să descrie pe nimeni?”

— Atunci se schimbau lucrurile. Ştiam şi eu, ştia şi soţia, ştia şi toată lumea că nu este vorba despre mine.

— Chiar dacă eu te-aş fi cunoscut şi te descriam chiar pe dumneata?

— Chiar. Aveam patalama la îndemână că nu sunt eu cel descris. Puteam dovedi că nu sunt eu.

Am început să urlu la telefon. De altfel, de atunci toate conversaţiile cu toţi Onofreii, încă un Onofrei, alt Onofrei, toţi Onofreii erau duse pe registru de urlete.

— De fapt, am zis, înţeleg, eşti mândru că te-am descris. Da, eşti chiar dumneata. Te văzuşi erou de roman şi acum vrei în plus scandal public! Orgoliu! Orgoliu!

— Dacă ai recunoscut în fine în clipa asta că sunt eu, te voi da în judecată.

— Nu câştigi procesul decât dacă recunoşti că eşti mârşav sau mort, încornorat de soţie sau idiot, sau…

— Să nu te legi de soţie.

Am întrebat cu o voce perfidă:

— Nu cumva o cheamă Laura? Asta ar fi culmea coincidenţei. Ce fericită aş fi…

— Nu. O cheamă Elvira.

— Vezi deci că nu eşti totuşi dumneata! Onofrei cel… încornorat…

— Fleacuri, fleacuri. Lumea zice că sunt eu!

*

Sună iar telefonul. De data asta vorbeşte o voce feminină, suavă.

— Aloo! aici sunt eu, Laura.

— Care Laura? Nu cunosc nicio Laura!

— Cum nu mă cunoşti când m-ai descris.

Eu, ameţită de atâtea coincidenţe întreb cu spontană sinceritate:

— Nu cumva eşti soţia lui Onofrei?

— Aş, de unde! Pe bărbatul meu îl cheamă Aurică.

— Atunci?

— Ce-are a face bărbatul. Pe mine mă cheamă Laura şi m-ai insultat.

— Cum?

— M-ai descris.

Simt că părul mi se face măciucă în cap. De altminteri, în săptămâna aceea nu a mai fost nevoie să merg la coafor. Părul îmi era gata „tapat” de la sperietură.

Vocea suavă a Laurei, în receptor, urlă:

— Sunt acolo detalii care îmi dovedesc că ai trăit cu bărbatul meu.

— Cu Onofrei?

— Nu frate, cu Aurică! Ce te tot prefaci. Ţi-am spus că-l cheamă Aurică.

— Dar eu am scris despre una Laura măritată cu unul Onofrei.

— Şmecherii ca să induci în eroare faptele! Cacealma.

Şoptesc cântat ca un descântec la gura telefonului.

— Ghici ghicitoarea mea: ce stă pe casă, e galben şi cântă.

Laura întreabă:

— Ce?

Eu zic:

— Moise tinichigiul. Nu cunoşti bancul.

— Dar de ce e galben?

— Ca să nu ghiceşti dumneata.

Laura începe să plângă (tot suav):

— Toată lumea râde de mine, zice că sunt eu, că ai vorbit despre mine în văzul tuturor la radio.

Plângea sfâşietor în hohote armonioase.

Stilul în care însă vorbea şi plângea, Laura necunoscută, m-a făcut să cred că într-adevăr este chiar Laura descrisă de mine… iar eu, poate chiar Onofrei… iar Onofrei… poate chiar…

Da, se îngroşa gluma. Pierdusem sensul realităţii. Riscam să nu mai ştiu cine sunt, cine îmi sunt eroii!

Îngrozită, m-am repezit să dau la „Mica publicitate" un anunţ.

A fost greu, căci funcţionarii nu ştiau la ce rubrică să-l însereze, (birocraţie). În fine, după multe alergături la diferite ministere şi centre de documentare prin provincie şi Capitală, anunţul a apărut. Iată-l:

„Patalama la dispoziţia Onor Public: nu am vrut să zic altceva decât ce-am zis, iar Onofrei şi Laura sunt tipuri nu reale, ci ale imaginaţiei mele. A nu se căuta nod în papură, a nu se despica firul în patru."

S-a făcut linişte, până la sfârşitul zilelor mele, linişte care sper să se petreacă cât de târziu.

ONOFREI ŞI LITERATURA MODERNISTĂ

Iată şi o scrisoare pe care am primit-o de la Onofrei:

Onorată Doamnă şi colegă,

Am pregătit o bombă, nu este cu hidrogen că e prea periculoasă şi nu ar fi de altfel nici în caracterul meu şi, sper, nici în temă. Bomba mea este pur şi simplu o carte elaborată şi scrisă de mine personal, cu o caznă uriaşă, timp de ani şi ani de zile, ţinută secret pentru că îmi dam seama că nu-i venise încă timpul, dar pe care acum o voi da la iveală.

Este o carte atât de originală că nu am găsit încă editori, nici la noi în ţară nici în străinătate, atât de curajoşi încât să mi-o tipărească, de altminteri eu recunoscând că e natural să nu găsesc editori când, de teamă să nu mi se fure ideea, nici nu am prezentat cartea încă nicăieri.

Voi spune însă acum în ce constă subiectul cărţii.

E aşa: pe fiecare pagină am scris o literă. Atât. Restul paginii alb. Dar ce este cu deosebire original este că literele nu sunt luate în ordinea alfabetică, ci într-o frenetică fantezie. De pildă după A. am scris Z. sau F. şi-am aşezat litera pe pagina albă, mereu într-alt loc.

Volumul are 502 pagini.

Subiectul, cu toate că e fantezist, nu este arbitrar. Conţine, adânc ocultat, un sistem de gândire sui-generis (un fel de cheia visurilor) care dezleagă orice problemă ca: Ce este eternitatea, cum poţi obţine la loterie (sistem oniric) câştiguri sigure de Trabanturi, vindecarea maladiilor incurabile, dezlegarea teoriei lui Fermat, şi mai ales cum se

pot spăla rufele în familie sau la Nufărul şi nu la şedinţe plenare etc., etc.

Acum câţiva ani, e drept, a existat „Lettrismul” (a făcut vâlvă şi scandal cu bătaie la Paris. Inovatorul stilului, domnul Izu, originar şi original şi el ca mulţi alţi scriitori plecaţi de pe meleagurile ţării româneşti, prin străinătăţi să ne ducă faima), dar eu afirm că lucrarea mea e cu totul altceva decât lettrismul.

Faptul că şi cartea mea conţine litere şi că mă aflu în Bucureşti nu sunt suficiente argumente ca să fiu învinuit de banalitate! Stilul cărţii mele cu paginile frumos împodobite cu o singură literă (pot fi de diferite culori şi mărimi) l-aş numi mai degrabă „minimalist” dar nici asta, la o matură chibzuinţă, nu ar fi exact.

Voi explica deci:

Cartea mea e serioasă, cartea mea e gravă, cartea mea e groasă şi cartea mea deschisă la întâmplare (trebuie să mai spun, paginile cărţii nu sunt numerotate, altă originalitate deci, şi mă gândesc serios ca la ediţia a doua să numerotez şi paginile tot alan-dala) zic deci că adunând câteva litere la nimereală, pe sărite, se poate întâmpla să iasă cuvinte, nu încrucişate, ci cunoscute.

La început dând mi-am dat seama de această anomalie, m-am îngrozit. Nu cumva din această pricină să fiu învinuit de tradiţionalism! Ce oroare! Cuvinte cunoscute! Ce oroare! Totuşi, pentru că se întâmplă foarte rar să iasă cuvinte cunoscute, şi cum cuvintele cunoscute nu aveau legătură între ele, m-am liniştit. Mai ales că am observat că aceste cuvinte ce se nimereau să iasă pot constitui maxime cu înţelesuri edificatoare, adânci, aducătoare de mesaj dacă cititorul are cât de cât fantezie. Bineînţeles că fiecare cititor înţelege altceva, adică ce vrea, şi chiar unul şi acelaşi cititor înţelege altceva de câte ori, fascinat de text, reia lectura cărţii. Şi tocmai asta dovedeşte că am reuşit să dau la iveală omenirii o lucrare mistică, inabordabilă unor spirite sclerozate.

Cartea a fost greu de scris căci mi s-a întâmplat de pildă, câteodată, în momentele de surmenaj, să pun fără vrere, două litere alese consecutiv în ordinea alfabetică şi implicit, recunosc, să fiu tentat să alunec pe această cale simplistă, facilă, adică să continui să insinui după tipic alfabetul: dar cu eforturi supraomeneşti, fruntea udă de sudoare rece, mă înfrânam la timp şi alegeam altă literă mai originală. N-a fost uşor!

Cartea mea are şi o *Prefaţă* în coadă, scrisă tot de mine, adică scrisă la sfârşit, câteva pagini explicative, complet goale, pline de greşeli de gramatică făcute „expre”.

Am scris această *Prefaţă* ca să explic totul şi ca, preventiv, să mă apăr. Asta pentru că sunt lucid şi îmi dau seama că s-ar putea întâmpla ca din superbie confrăţească, lucrarea mea să fie prost

înţeleasă sau prost interpretată, sau să nu placă, sau decretată periculoasă, sau să treacă sub tăcere, sau să dea naştere la cine ştie ce scandal! Ce oroare!

Îngrozit de aceste eventualităţi, enumerate aci dar nu consumate ca posibilităţi, şi îngrozit că volumul ar putea să nu se bucure de succesul pe care vă asigur îl merită cu prisosinţă, am mai scris o altă carte şi mai extravagantă, la care lucrez şi zi şi noapte şi care sper să fie gata la timp aşa încât la anul să iau Premiul Nobel.

E un roman cu posibilităţi de difuzare internaţional valabile.

Subiectul dacă ar fi pur şi simplu povestit ar putea pare banal. Este, bineînţeles, o poveste de dragoste. Adică o fată iubeşte un băiat iar băiatul iubeşte altă fată care nu-l iubeşte căci iubeşte alt băiat… Ca nasturii încheiaţi dintr-un început în grabă în butoniera nepotrivită… Adică ceea ce se întâmplă mereu şi cu nasturii şi cu dragostea…

Atunci, unde este originalitatea cărţii, am să fiu întrebat?

Ei bine, nu mă tem să-i divulg secretul, căci pentru a scrie se cere o muncă înverşunată de ani de zile şi nu cred că se va găsi cineva să mă imite.

Iată cum este scrisă această carte:

Simplu: mai întâi am luat absolut toate cuvintele dicţionarului şi le-am schimbat sensul. De pildă, masă a devenit pahar, iubire – cişmea, carte – lighean (poate pom, încă reflectez din pricina frunzăritului) etc., etc. Întreg dicţionarul reconstituit, reconsiderat, sistematizat, inventariat, renovat.

E drept că această nouă limbă în care este scris noul meu roman (Titlul sumarului este: „Cişmea defectă” ceea ce tradus ar fi „Iubire eternă”) limba care, de fapt este tot românească şi cu aproximativ aceleaşi reguli de gramatică ca cele învăţate în şcoli (asta pentru a facilita asimilarea) ar cere totuşi ani de caznă ca să fie învăţată şi de alţi oameni, afară de mine, dar are avantajul că poate fi propusă oricărui popor de pe glob dornic de originalitate. Poate fac şi ei la fel cu limba lor maternă. Ar constitui o nouă metodă de înţelegere între oameni. Ar trebui neapărat încercată. Cine ştie, poate că aşa, popoarele acestui pământ, tineri şi bătrâni, se vor înţelege mai bine între ei ca până acum. Cine ştie, poate chiar oamenii la alenizare se vor înţelege cu cei de acolo, se vor înţelege şi cu cosmonauţii din farfuriile zburătoare sau chiar scriitorii români, ei între ei.

Cu stimă,
ONOFREI

———————————

[1] Notă: Concluziile să fie puse pe muzică pentru a putea fi cântate în cor la festivităţi laice sau religioase.